COSAC

35 Raport półroczny

Rozwój stosowanych w Unii Europejskiej procedur i praktyk w zakresie kontroli parlamentarnej

Przygotowany przez sekretariat COSAC i przedłożony:

LXV Konferencji
Komisji do Spraw Unijnych
Parlamentów Unii Europejskiej

31 maja - 1 czerwca 2021 r.
Lizbona

Pierwsza wersja opracowana przez sekretariat COSAC w dniu 14 kwietnia 2021 r.,
w oparciu o odpowiedzi na kwestionariusz rozesłany do parlamentów/izb.

.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych
Parlamentów Unii Europejskiej

SEKRETARIAT COSAC
MTY 06 R 010, 70 rue Montoyer, B-1047 Bruksela, Belgia
E-mail: secretariat@cosac.eu | Tel: +32 2 284 3776

Spis treści

WPROWADZENIE iii

STRESZCZENIE iv

ROZDZIAŁ 1
PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ WDRAŻANIA EUROPEJSKIEFO FILARU PRAW SOCJALNYCH 1

ROZDZIAŁ 2
STRATEGIA UE-AFRYKA 6

ROZDZIAŁ 3
EUROPEJSKI INSTRUMENT NA RZECZ ODBUDOWY: KONTROLA KRAJOWYCH PLANÓW ODBUDOWY I WZMACNIANIA ODPORNOŚCI – IMPLIKACJE DLA EUROPEJSKIEGO SEMESTRU 11

ROZDZIAŁ 4
KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY 17

WPROWADZENIE

Jest to trzydziesty piąty raport półroczny przygotowany przez sekretariat COSAC.

Raporty półroczne COSAC

XXX posiedzenie COSAC zadecydowało, że sekretariat COSAC będzie przygotowywał poparte faktami półroczne raporty, które będą publikowane przed każdym posiedzeniem zwyczajnym konferencji. Raporty mają prezentować przegląd zmian w procedurach i praktykach stosowanych w Unii Europejskiej w zakresie kontroli parlamentarnej.

Wszystkie raporty półroczne są dostępne na stronie IPEX, pod linkiem dodanego posiedzenia.

Cztery rozdziały niniejszego raportu półrocznego zostały oparte na informacjach przekazanych przez Parlamenty krajowe państw członkowskich Unii Europejskiej i przez Parlament Europejski. Termin nadsyłania odpowiedzi na kwestionariusz do 35 raportu półrocznego ustalono na 9 marca 2021 r.

Zarys raportu został przyjęty na spotkaniu Trojki Prezydencji COSAC, które odbyło się w dniu 11 stycznia 2021 r., w Lizbonie, w formacie wideokonferencji.

Co do zasady, raport nie odnosi się do wszystkich Parlamentów lub Izb, które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie. Zamiast tego przedstawia poglądowe przykłady.

Warto zauważyć, że w niektórych przypadkach, przy pytaniach wielokrotnego wyboru, respondenci mogli udzielić kilku odpowiedzi. W ten sposób można wyjaśnić ewentualną rozbieżność między całkowitą liczbą udzielonych odpowiedzi a całkowitą liczbą respondentów.

Kompletne odpowiedzi otrzymane od 38 z 39 Parlamentów/Izb narodowych z 27 państw członkowskich i od Parlamentu Europejskiego, zamieszczono w Załączniku, który jest dostępny na stronie internetowej COSAC. Holenderska *Tweede Kamer* poinformowała Sekretariat, że ze względu na kalendarz wyborczy nie będzie w stanie przesłać odpowiedzi na kwestionariusz.

Uwagi dotyczące liczb

Na 27 państw członkowskich Unii Europejskiej, 15 posiada parlament jednoizbowy a 12 parlament dwuizbowy. Ze względu na współwystępowanie systemów jedno- i dwuizbowego, w 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej działa łącznie 39 izb parlamentów narodowych.

Pomimo posiadania systemu dwuizbowego, parlamenty krajowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii przekazały jeden komplet odpowiedzi na kwestionariusz, dlatego maksymalna liczba respondentów na każde pytanie, łącznie z Parlamentem Europejskim, wyniosła 37. Na kwestionariusz otrzymano łącznie 36 odpowiedzi.

.

.

STRESZCZENIE

ROZDZIAŁ 1: PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ WDRAŻANIA EUROPJSKIEGO FILARU PRAW SOCJALNYCH

Celem pierwszego rozdziału 35 raportu półrocznego COSAC jest analiza działań podjętych przez Parlamenty/Izby Krajowe w celu kontrolowania i monitorowania Europejskiego Filaru Praw Socjalnych.

Zdecydowana większość Parlamentów/Izb nie wzięła udziału w konsultacjach zainicjowanych przez Komisję Europejską w sprawie przyszłych działań niezbędnych do wdrożenia Filaru, ani nie wniosło do nich wkładu.

Według raportu, większość Parlamentów/Izb za główne obszary Planu działania wdrażającego Europejski filar praw socjalnych uznało „Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie", a następnie „Aktywne wsparcie zatrudnienia" oraz „Ochronę społeczną".

Zdecydowana większość respondentów nie przyjęła żadnego raportu ani uchwały w sprawie europejskiego semestru, które wskazywałyby priorytetowe obszary reform i inwestycji do uwzględnienia w planach odbudowy i wzmacniania odporności.

Na pytanie jakie obszary powinny zostać ujęte w Programie dotyczącym Szczytu Społecznego zaplanowanego na maj 2021 r. większość Parlamentów/Izb wskazała dwa obszary: obszar dotyczący Dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Europie oraz obszar „Przyszłość pracy – praca zdalna, wyzwania, ryzyka i szanse", a następnie „Wzmocnienie Gwarancji dla Młodzieży" oraz „Upowszechnianie praw i dobra dzieci: Zalecenie w sprawie Gwarancji dla dzieci".

ROZDZIAŁ 2: STRATEGIA UE-AFRYKA

Drugi rozdział 35 raportu półrocznego COSAC przybliża kwestie Strategii UE-Afryka.

Z wybranej listy strategii i porozumień najczęściej omawianą przez Parlamenty/Izby okazała się Wspólna Strategia EU-Afryka.

Raport pokazał sporą zbieżność w ocenie ważności pięciu najważniejszych tendencji, które należy rozwijać w kontaktach między UE a Afryką (Partnerstwo na rzecz ekologicznej transformacji i dostępu do energii; Partnerstwo na rzecz transformacji cyfrowej; Partnerstwo na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i miejsc pracy; Partnerstwo na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i rządzenia; Partnerstwo w sprawie migracji i mobilności), a większość Parlamentów/Izb oceniła, że każdy z nich jest ważny albo bardzo ważny. Z drugiej strony pojawiły się różne pomysły dotyczące decyzji o tym jakie inne formalne bądź nieformalne formaty mogłyby być rozwijane z myślą o dyskusji o partnerstwie i pogłębianiu relacji między UE a Afryką.

ROZDZIAŁ 3: EUROPEJSKI INSTRUMENT ODBUDOWY: KONTROLA KRAJOWYCH PLANÓW ODBUDOWY I WZMACNIANIA ODPORNOŚCI – IMPLIKACJE DLA SEMESTRU EUROPEJSKIEGO

Trzeci rozdział raportu półrocznego COSAC analizuje zaangażowanie Parlamentów narodowych w analizę planów odbudowy i wzmacniania odporności.

Większość Parlamentów/Izb analizowała trzy dokumenty dotyczące tego zagadnienia, to znaczy

wniosek w sprawie Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy (Next Generation EU); wniosek dotyczący Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz wniosek w sprawie zmiany systemu zasobów własnych. Co prawda większość Parlamentów/Izb nie uczestniczyła w opracowywaniu planów krajowych, jednak w większości przypadków projekt planu był na pewnym etapie omawiany na różnych szczeblach parlamentarnych. Transformacja ekologiczna i transformacja cyfrowa zostały przez większość respondentów wskazane jako główne obszary priorytetowe planów krajowych. Większość Parlamentów/Izb podkreśliła również, że będzie monitorowała wdrażanie planów krajowych za pośrednictwem komisji parlamentarnych.

ROZDZIAŁ 4: KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Czwarty rozdział raportu półrocznego COSAC ma na celu dalszą analizę kwestii związanych z Konferencją w sprawie przyszłości Europy (CoFE).

Zdecydowana większość Parlamentów/Izb poinformowała, że w ostatnim czasie nie przyjęła żadnej opinii dotyczącej Konferencji w sprawie przyszłości Europy, ani nie przygotowała bądź nie przyjęła żadnych planów działań, które nadawałyby kształt debatom na poziomie krajowym. Ponadto większość respondentów poinformowała, że nie ma wcześniejszych doświadczeń z kontaktami ze społeczeństwem obywatelskim w formule partycypacji zdalnej.

Na pytanie o preferowany porządek czterech głównych kategorii działań, większość respondentów za główny priorytet uznało debaty ze społeczeństwem obywatelskim, następnie konsultacje z obywatelami i społeczeństwem obywatelskim, dalej międzyinstytucjonalne debaty plenarne wysokiego szczebla i na końcu proaktywne kontakty z interesariuszami z prośbą o wkład w konkretnych obszarach polityki, istotnych dla przyszłości Europy

W reakcji na prośbę o wybranie spośród ośmiu podanych obszarów polityki tych, którymi powinna zająć się Konferencja, ponad połowa respondentów wskazała Europejski Zielony Ład.

W przypadku kwestii instytucjonalnych uznawanych za istotne do poruszenia przez CoFE, najważniejsze okazały się protokoły w sprawie roli Parlamentów narodowych oraz w sprawie pomocniczości/ proporcjonalności i innych postanowień traktatowych dotyczących Parlamentów narodowych, a w następnej kolejności głosowanie większością kwalifikowaną w nowych obszarach polityki, system wyborów do Parlamentu Europejskiego (np. listy ponadnarodowe) oraz przepisy w sprawie powoływania Przewodniczącego Komisji Europejskiej.

Mniej niż połowa respondentów opowiadała się za zorganizowaniem podczas CoFE tematycznych grup roboczych skupionych na konkretnych zagadnieniach politycznych/instytucjonalnych.

Większość respondentów przewidywała możliwość wydłużenia CoFE do 2023.

Zdecydowana większość Parlamentów/Izb wskazała, że rolą COSAC w CoFE powinno być tworzenie możliwości omawiania prac CoFE w miarę ich podstępów, i przyjmowania, jeżeli jest to właściwe, wspólnych stanowisk

ROZDZIAŁ 1

PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ WDROŻENIA EUROPEJSKIEGO FILARU PRAW SOCJALNYCH

PIERWSZY ROZDZIAŁ 35 RAPORTU PÓŁROCZNEGO analizuje działania podjęte przez Parlamenty/Izby Krajowe w celu kontrolowania i monitorowania Europejskiego Filaru Praw Socjalnych.

1 Na pytanie czy ich odnośne Parlamenty/Izby wniosły wkład w konsultacje uruchomione przez Komisję Europejskie w sprawie przyszłych działań niezbędnych do wdrożenia Filaru (Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji (COM (2020)14 final)) i czy wzięły w nich udział, 30 z 35 respondentów odpowiedziało przecząco. Pięć Izby/Parlamentów odpowiedziało twierdząco.

2 Na prośbę o podanie szczegółów w sprawie głównych ustaleń/wniosków, litewski *Seimas* odpowiedział, że z zadowoleniem przyjął założony przez Komisję cel udostępnienia Europejczykom jakościowych miejsc pracy, zapewnienia wszystkich gwarancji społecznych oraz utrzymania wysokich standardów zdrowia i bezpieczeństwa, podkreślając również konieczność dostosowania europejskiej gospodarki i przemysłu do zmiany klimatu. Litewski *Seimas* uznał, że Europejski filar praw socjalnych i jego zintegrowanie z europejskim semestrem ma kluczowe znaczenie w utrzymaniu, dostosowywaniu i doskonaleniu działań już wprowadzonych, przy równoczesnym wdrażaniu niezbędnych istotnych zmian.

Rumuński *Senat* uznał ustanowienie Gwarancji dla dzieci za niezbędne i pożądane, a także wezwał do tego, by upowszechnianiu Strategii na rzecz równouprawnienia płci towarzyszyły konkretne działania i by Rada realnie zajęła się projektem ram strategicznych na rzecz integracji społecznej Romów i przełożyła go na plany działania. Rumuński *Senat* uznał ponadto system reasekuracji zasiłków dla bezrobotnych za odpowiedni na jednolitym rynku a europejską płacę minimalną za podstawowy środek zmniejszania nierówności dochodowych i ograniczonej mobilności siły roboczej i równoczesnego wzmacniania zaufania do projektu europejskiego. Rumuński *Senat* zalecił, aby – w kontekście jednolitego rynku – część kosztów wdrażania tych działań ponosiła Unia Europejska.

W swojej odnośnej rezolucji z 17 grudnia 2020 r., Parlament Europejski potwierdził, że zrównoważony rozwój społeczny jest warunkiem wstępnym sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu transformacji ekologicznej, cyfrowej i demograficznej. Parlament Europejski wezwał Komisję Europejską i państwa członkowskie do pracy na rzecz: prawnie egzekwowalnych praw socjalnych; konkretnych celów społecznych do 2030 r.; tanich mieszkań; wyeliminowania ubóstwa energetycznego; wzmocnienia Gwarancji dla młodzieży; osiągnięcia 90% zasięgu rokowań zbiorowych do 2030 r.; przeglądu dyrektyw w sprawie zamówień publicznych i agencji pracy tymczasowej; Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności po 2020 r. oraz europejskich ram dla krajowych strategii zwalczania bezdomności.

Maltańska *Kamra tad-deputati* doprecyzowała, że jej Komisja Spraw Zagranicznych Europejskich zgodziła się ze stanowiskiem rządu, które wsparło zasady sprawiedliwości, równości i sprawiedliwości społecznej. Komisja UE polskiego Senatu podjęła decyzję o poparciu Komunikatu po wysłuchaniu opinii rządu a także po uwzględnieniu odpowiedzi udzielonych przez właściwe ministerstwo.

Czeska *Poslanecká sněmovna* przyjęła uchwałę stwierdzającą, że Komisja Spraw Europejskich odnotowała Komunikat i stanowisko rządu w sprawie tego dokumentu.

Szwedzki *Riksdag* oraz irlandzkie *Houses of the Oireachtas* nie wzięły udziału w konsultacjach w sprawie Komunikatu. Jednakże Komisja Rynku Pracy szwedzkiego *Riksdagu* przeprowadziła z rządem dyskusję na jego temat. Komisja przedstawiła również uwagi do planów pracy KE na lata 2020 i 2021, skupiając się na planach Komisji dotyczących wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych. Komisja Wspólna ds. Dzieci, Niepełnosprawności, Równości i Integracji irlandzkich *Houses of the Oireachtas* wpisała zasady Europejskiego filaru praw socjalnych w swój Program prac i rozpoczęła konsultacje z interesariuszami na temat optymalnej realizacji tych praw, zaś Komisja Wspólna ds. Edukacji orz Dalszej i Wyższej Edukacji, Badań, Innowacyjności i Nauki z uwagą skupiła się na kluczowych obszarach kształcenia i szkoleń, badań, innowacyjności i nauki na szczeblu europejskim, ze szczególnym uwzględnieniem nowego Program Horyzont.

3 Na pytanie o to jakie powinny być główne obszary Planu działania wdrażającego Europejski filar praw socjalnych, większość Parlamentów/Izb za istotne uznało „Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie" (20 z 28), następnie „Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia" (15 respondentów) oraz „Ochronę społeczną" (13 respondentów). „Równouprawnienie płci" zostało uznane za ważne przez 11 Parlamentów/Izb, natomiast 10 za główny obszar Planu działania na rzecz wdrożenia uznało „Równość szans". Dziewięć Parlamentów/Izb za istotną uznało „Opiekę nad dziećmi i wsparcie dla dzieci" oraz „Opieka zdrowotna". Osiem Parlamentów/Izb wskazało, że znaczenie ma dla nich „Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym" natomiast sześć Parlamentów/Izb uznało za istotne „Integrację osób niepełnosprawnych". „Wynagrodzenia", „Świadczenia dla bezrobotnych" a także „Dochód osób starszych i emerytury" zostały uznane za główne obszary pięć Parlamentów/Izb. Cztery Parlamenty/Izby były zdania, że istotne są „Dochód minimalny" oraz „Dialog społeczny i zaangażowanie pracowników". „Zdrowie, bezpieczne i odpowiednio dostosowane środowisko pracy i ochrona danych" zostały zaklasyfikowane jako ważne przez Trzy Parlamenty/Izby. Dwa Parlamenty/Izby wskazały, że istotna jest dla nich „Opieka długoterminowa", a kolejne dwa wybrały „Bezpieczne i elastyczne zatrudnienie", natomiast takie zagadnienia jak „Informacje o warunkach zatrudnienia i ochrona w przypadku zwolnień", „Mieszkalnictwo i pomoc dla osób bezrobotnych" i „Dostęp do usług podstawowych" zostały wybrane w każdym przypadku przez jeden Parlament/Izbę.

Obszary Planu działania według klasyfikacji Parlamentów/ Izb Niebieski – najważniejszy / Pomarańczowy – Średnio ważny				
Najważniejszy	Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia	Równouprawnienie płci	Średnio ważny Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci	Opieka zdrowotna
Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie	Ochrona społeczna	Równość szans	Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Integracja osób niepełnosprawnych

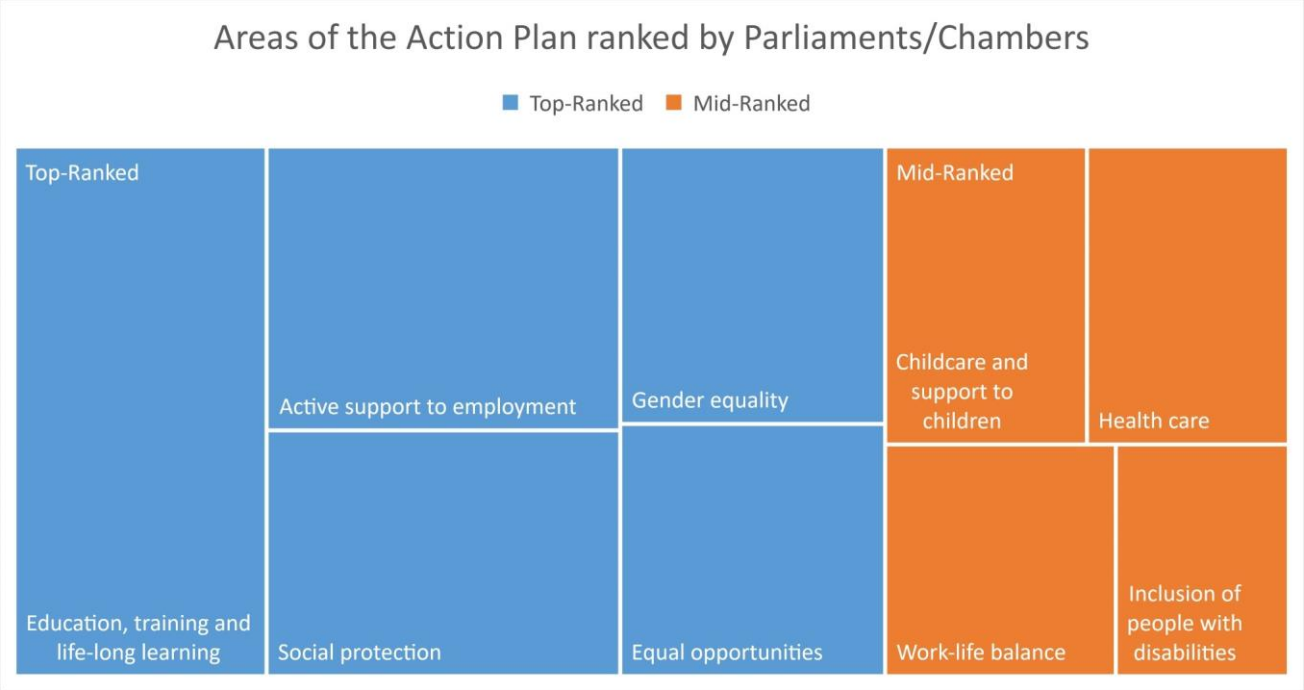

4 Na pytanie czy ich odnośne Parlamenty/Izby przyjęły jakiekolwiek sprawozdanie bądź uchwałę w sprawie europejskiego semestru, która wskazywałaby na priorytetowe obszary reform i inwestycji do uwzględnienia w krajowych planach odbudowy i wzmacniania odporności, 32 z 35 respondentów odpowiedziało przecząco. Trzy Parlamenty/Izby odpowiedziały twierdząco.

5 Na prośbę o doprecyzowanie, włoski *Senato della Repubblica* i włoska *Camera dei deputati* wskazały, że przyjęły uchwałę w sprawie krajowych wytycznych dotyczących sporządzania Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, wskazujących na niezbędne reformy i inwestycje w obszarze zatrudnienia i praw socjalnych, w tym w szczególności na kwestie nierówności płci na rynku pracy, szczególnej sytuacji zatrudnienia młodzieży a także różnic między regionami pod względem dochodów, zatrudnienia i wykształcenia. W tej uchwale *Senato della Repubblica* zaproponował ocenę wpływu w aspekcie płci *ex-ante* w przypadku wszystkich działań realizowanych w ramach Narodowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz zalecił wspieranie włączenia społecznego w kontekście polityki zdrowotnej i społecznej i priorytetowe ujęcie planów opieki domowej i inwestycji w równowagę między życiem zawodowym a rodzinnym.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* wskazały, że chociaż nie przyjęły jeszcze żadnego szczegółowego raportu ani uchwały w sprawie europejskiego semestru, wdrożono już szereg rozwiązań. „Inicjatywa na rzecz zatrudnienia" obejmowała środki na rzecz reorientacji zawodowej lub dalszego kształcenia osób bezrobotnych, z naciskiem na bezrobotnych wśród młodzieży oraz osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie finansowe dla osób uczestniczących w „inicjatywie na rzecz zatrudnienia" przekazano w ramach „inicjatywy edukacyjnej", natomiast „premia na ponowny start" był askierowany do osób, które rozpoczęły nową pracę za pensję niższą niż ta, którą otrzymywały zanim stały się bezrobotne. Wreszcie „premia inwestycyjna COVID-19" wsparła firmy, które zainwestowały w cyfrową i zieloną transformację, a także w nauki o zdrowiu i życiu i/lub były zmuszone przejść na pracę w krótkim wymiarze czasu.

Parlament Europejski stwierdził, że na 10 marca 2021 r. przewidziane jest przyjęcie dwóch rezolucji w sprawie europejskiego semestru: jednej w sprawie Strategii Zrównoważonego Wzrostu

Gospodarczego na 2021 r., opartej na sprawozdaniu Komisji Gospodarczej i Monetarnej (ECON), i jednej w sprawie aspektów zatrudnienia i aspektów społecznych w Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2021 r. opartej na sprawozdaniu Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (EMPL). W tym celu, Parlament Europejski odwołał się również do swojej rezolucji ustawodawczej z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plu (ESF+) jak również do rezolucji z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

6 Spośród piętnastu obszarów ujętych w Programie, za istotne większość Parlamentów/Izb (18 z 28) uznała dwa: obszar „Dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Europie" oraz temat „Przyszłość pracy – praca zdalna, wyzwania, ryzyka i szanse". Następnie wskazano „Wzmocnienie Gwarancji dla Młodzieży" oraz „Upowszechnianie praw i dobra dzieci: Zalecenie w sprawie Gwarancji dla dzieci" (14 respondentów w przypadku każdej odpowiedzi). „Godziwe warunki pracy i prawa w gospodarce cyfrowej, a także minimalne standardy i warunki pracy zdalnej" oraz „Ochrona osób starszych: uwzględnianie problemu starzenia się w politykach publicznych" zostały uznane za istotne przez 10 Parlamentów/Izb. Dziewięć Parlamentów/Izb za ważne uznało zagadnienie „Bezpieczeństwo i higiena pracy: Dyrektywa UE w sprawie czynników rakotwórczych i mutagenów; Strategiczne ramy UE dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy", a następnie obszar "Autonomizacja osób z niepełnosprawnościami w celu umożliwienia im realizacji ich praw oraz partycypacji: nowa europejska strategia w sprawie niepełnosprawności", który okazał się istotny dla ośmiu Parlamentów/Izb. Siedem Parlamentów/Izb było zdania, że istotne są dwa następujące obszary: „Debatę orientacyjna o nowych wyzwaniach dla dialogu społecznego i negocjacji zbiorowych" i „Walkę z luką płacową ze względu na płeć: środki na rzecz przejrzystości wynagrodzeń". Pięć Parlamentów/Izb wskazało jako ważne „Upowszechnianie równości płci: Konkluzje Rady w sprawie wpływu COVID-19 na równość płci" oraz „Wspieranie włączenia ludności romskiej: Zalecenie w sprawie równości, włączenia i udziału Romów" Dwa Parlamenty/Izby uznały za ważne dla siebie „Wzmacnianie włączenia osób bezdomnych: uruchomienie Europejskiej platformy na temat bezdomności", natomiast „Rozwiązywanie problemu szklanego sufitu: równowaga płci w zarządzach firm" i „Upowszechnianie równości osób LGBTIQ: Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020-2025" zostały uznane za ważne, w każdym z przypadków, przez jeden Parlament/Izbę

<table>
<tr><th colspan="3">Obszary wybrane przez co najmniej Izb/ Parlamentów</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Dyrektywa w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Europie</td><td rowspan="2">Przyszłość pracy – praca zdalna, wyzwania, ryzyka i szanse</td><td>Wzmocnienie Gwarancji dla Młodzieży</td></tr>
<tr><td>Upowszechnianie praw i dobra dzieci: Zalecenie w sprawie Gwarancji dla dzieci</td></tr>
</table>

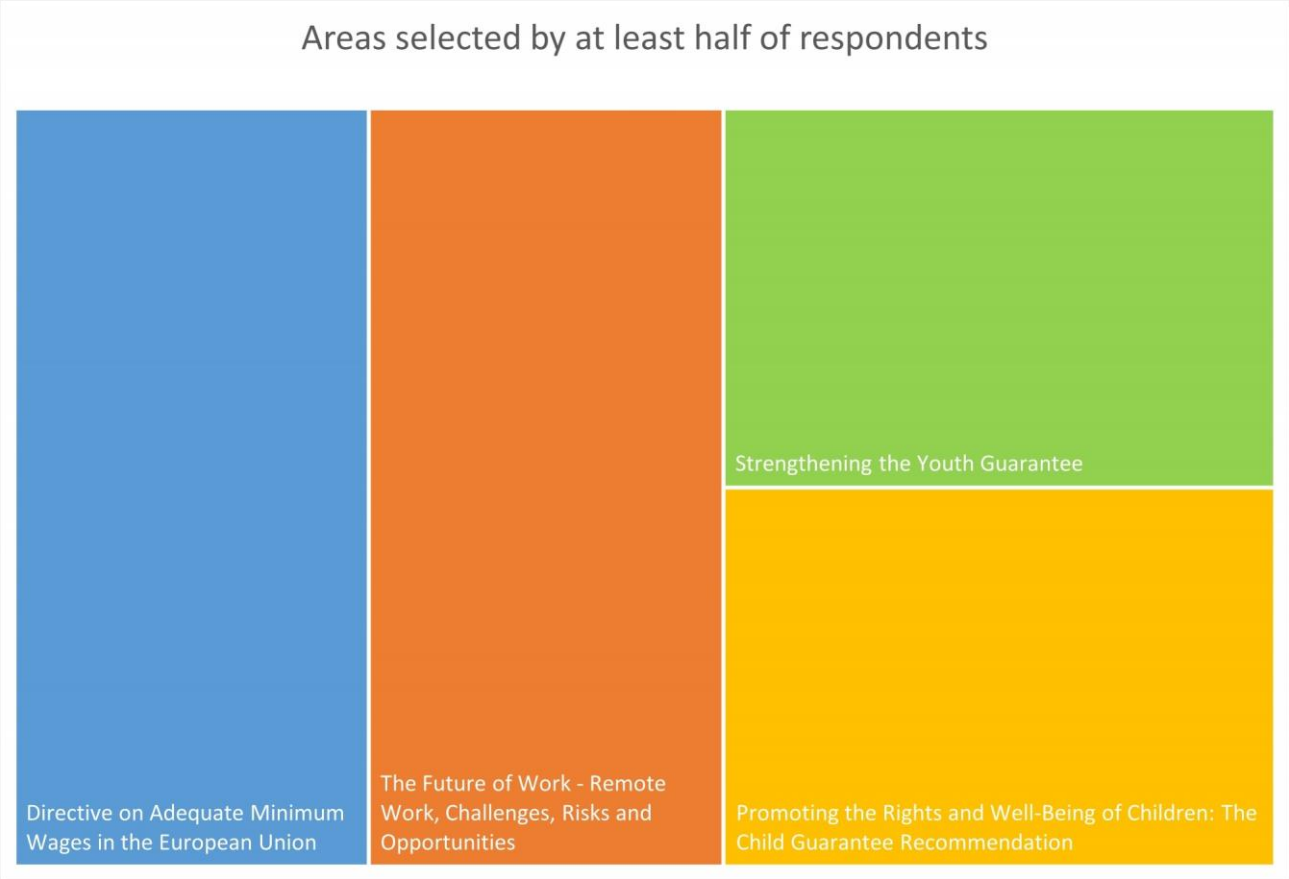

7 Dziewięć Parlamentów/Izb przedstawiło dodatkowe opinii do pierwszego rozdziału raportu półrocznego. Niemiecki *Bundestag* podkreślił, że wszystkie obszary wymienione w pytaniach 3 i 6 pierwszego rozdziału są równie ważne, i że jego wybór odzwierciedlał po prostu inicjatywy legislacyjne w Komisji Pracy i Spraw Społecznych (Komisja odpowiedzialna za te zagadnienia), jak również priorytety przyjęte przez Niemiecką Prezydencję Rady UE.

Fińska *Eduskunta* wyjaśniła, że nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania 1-4 do pierwszego, ponieważ mimo tego, że jej Wielka Komisja przeprowadziła debaty nad tym zagadnieniem, nie wydano jeszcze formalnego oświadczenia. Ponieważ kwestię podjął w niedawnej sprawie polityki UE sam rząd jest prawdopodobne, że w *Eduskunta* odbędą się dalsze debaty w tej sprawie.

Litewski *Seimas* stwierdził, że po rozpatrzeniu, w dniu 20 stycznia 2021 r., Rocznej strategii zrównoważonego rozwoju gospodarczego na 2021 r., jego Komisja Spraw Europejskich zdecydowała, by zaproponować, aby rząd zaangażował się w prowadzone przez Komisję Europejską konsultacje dotyczące środków przyczyniających się do wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych. Prace powinny się skupiać na zmniejszeniu liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także liczby dzieci objętych opieką z urzędu, oraz na minimalizowaniu nierówności w dochodach i długofalowego wykluczenia społecznego i regionalnego.

Holenderska *Eerste Kamer* wskazała, że uczestniczyła w pisemnych konsultacje z rządem w kwestiach „Dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Europie", „Wzmocnienia Gwarancji dla Młodzieży", „Upowszechnianie równości osób LGBTIQ: Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020-2025" oraz „Wspierania włączenia ludności romskiej: Zalecenie w sprawie równości, włączenia i udziału Romów . The *Eerste Kamer* dodała, że nie

wskazała żadnych obszarów do uwzględnienia w tym Programie w związku z Deklaracją polityczną, która miała zostać przyjęta podczas zaplanowanego na maj Szczytu Społecznego.

Duński *Folketing*, hiszpańskie *Cortes Generales* oraz szwedzki *Riksdag* wyjaśniły, że nie odpowiedziały na niektóre pytania, ponieważ w odnośnej sprawie ich komisja parlamentarna nie zajęta stanowiska ani nie podjęła żadnej decyzji.

ROZDZIAŁ 2

STRATEGIA UE- AFRYKA

DRUGI ROZDZIAŁ 35 RAPORTU PÓŁROCZNGO ma na celu ocenę Strategii UE-Afryka w zakresie zrealizowanych działań i perspektyw na przyszłość.

1 Parlamenty/Izby poproszono o wskazanie, które ze strategii i porozumień z podanej listy były przez nie omawiane. Najczęściej omawianą spośród pięciu wskazanych strategii/porozumień okazała się Wspólna Strategia EU-Afryka – prace nad nią potwierdziło 16 respondentów. Jedenastu respondentów poinformowało, że omawiało Umowę z Kotonu, osiem dyskutowało Regionalną strategię dla Sahelu, natomiast siedem odpowiadających Parlamentów/Izb omawiało Regionalną strategię dla Rogu Afryki. Trzy dyskutowały Regionalną strategię dla Zatoki Gwinejskiej. Trzy ze wskazanych powyżej Parlamenty/Izby omawiało wszystkie z wymienionych strategii i porozumień. Spora liczba respondentów (15 z 36) nie omawiała żadnej ze strategii bądź porozumienia z listy.

2 Na pytanie czy ich Parlament/Izba przyjęła stanowiska, opinie lub uchwały dotyczące powyższych dokumentów, znaczna większość (29 z 36 respondentów) odpowiedziała przecząco, a mniej niż jedna trzecia twierdząco. Niemniej jednak w zebranych wynikach wystąpiły spore różnice.

3 Estoński *Rigiikogu* zauważył, że co prawda nie przyjęto żadnych konkretnych uchwał, ale Komisję Spraw Zagranicznych zatwierdzała stanowiska rządu na Radę Spraw Zagranicznych. Podobnie fińska *Eduskunta* zgłosiła, że przedstawiano jej rządowe memoranda w sprawie Umowy z Kotonu i Wspólnej Strategii EU-Afryka, z których pierwsza była uzgadniana przez Wielką Komisję, po ocenie przedstawionej przez Komisję Spraw Zagranicznych, a druga była omawiana, ale bez formalnych rozstrzygnięć. Szwedzki *Riksdag* zauważył, że wydał oświadczenie w sprawie Umowy z Kotonu, informując, że Komisja Spraw Zagranicznych pozytywnie odniosła się do możliwości ustanowienia szerszej politycznej partnerskiej współpracy pomiędzy Unią Europejską a krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) i zaproponowała, by takie partnerstwo było oparte na realizacji globalnych celów zrównoważonego rozwoju określonych w Agendzie 2013, a także, że po roku 2020 podstawą nadal pozostaje poszanowanie praw człowieka, demokracja, praworządność i dobre zarządzanie. *Riskdag* zauważył ponadto, że Komisja Spraw Zagranicznych monitorowała prace dotyczące relacji UE z krajami AKP po zawarciu Umowy z Kotonu i Wspólnej Strategii Afryka-UE, na podstawie informacji otrzymywanych od rządu. Komisja śledziła także na bieżąco strategie regionalne. Rumuńska *Camera Deputaţilor* wskazała na swoje poparcie dla kompleksowej strategii z Afryką, która traktowałaby Afrykę jako równorzędnego partnera, a także podkreśliła, że w rozwoju współpracy między UE a Afryką dalsze wysiłki niezbędne są w obszarach odporności na klęski żywiołowe i edukacji. Opowiedziała się również za poszerzeniem współpracy w tak istotnych obszarach jak energetyka odnawialna, branże twórcze czy ochrona środowiska i zasobów naturalnych. Łotewski *Saeima* również poparł kompleksowe podejście UE do wzmacniania dobrego rządzenia oraz zdolności Afryki dzięki efektywnemu wykorzystaniu instrumentów, którymi dysponuje Unia. Podkreślił również, że taka współpraca powinna opierać się na zasadach równości i na aktywnym udziale krajów afrykańskiej oraz, podobnie jak Rumuńska *Camera Deputaţilor*, wskazał na konieczność uwzględnienia rozwoju gospodarczego zorientowanego biznesowo, w tym na potrzebę walki ze zmianami klimatu i zajęcia się podstawowymi przyczynami migracji.

Szereg Parlamentów/Izb przyjęło także uchwały. Holenderska *Eerste Kamer* odwołała się do uchwały z 2013 r., w której wezwała rząd do wskazania, że przewidywana rewizja Partnerskiej Umowy z Kotonu w 2015 r. da krajom i regionom gospodarczym AKP więcej czasu na działania, aby mogły osiągnąć równe szanse w stosunku do reszty światowej gospodarki. Portugalskie *Assembleia da República* przypominało swoje Uchwały parlamentarne nr 58/2007 i 123/2012 zatwierdzające Umowę z Kotonu z 2000 r oraz jej zmianę z 2005 r; debaty parlamentarne z 2001, 2007 i 2008 r. nad Wspólną Strategią UE-Afryka w zakresie pogłębiania współpracy między UE i Afryką, a także Uchwałę parlamentarną nr 141/2017 w której jako priorytet przyjęto europejskie inicjatywy dotyczące „nadania nowego impetu partnerstwu UE-Afryka".

Parlament Europejski przypomniał swoją Rezolucję z 16 września 2020 r. w sprawie 'współpracy UE–Afryka w dziedzinie bezpieczeństwa w regionie Sahelu, Afryce Zachodniej i Rogu Afryki' i podkreślił potrzebę silnego powiązania kwestii bezpieczeństwa, rozwoju i interwencji humanitarnej w tych regionach. Wskazał również na sprawozdanie wydane przez Komisję Rozwoju (DEVE) w sprawie. 'Nowej strategii UE-Afryka – partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu' (w prace nad sprawozdaniem zaangażowane były Komisja Handlu Międzynarodowego (INTA) i Komisja Spraw Zagranicznych (AFET), który przyjęto dnia 27 stycznia 2021 r. i miał być głosowany na sesji plenarnej do końca marca 2021 r. Wśród innych zaleceń raport podkreślał, że osią Strategii powinna być kwestia rozwoju ludzkiego.

4 W odpowiedziach na pytanie jakie pięć głównych tendencji należy rozwijać w stosunkach UE i Afryki, wystąpiła zauważalna zbieżność. Większość Parlamentów/Izb uznała za bardzo ważne Partnerstwo na rzecz ekologicznej transformacji i dostępu do energii; Partnerstwo na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i rządów oraz Partnerstwo w sprawie migracji, a Partnerstwo na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i miejsc pracy za ważne (niemal taka sama liczba uznała je za bardzo ważne). Partnerstwo na rzecz transformacji cyfrowej uznano w większości przypadków za ważne.

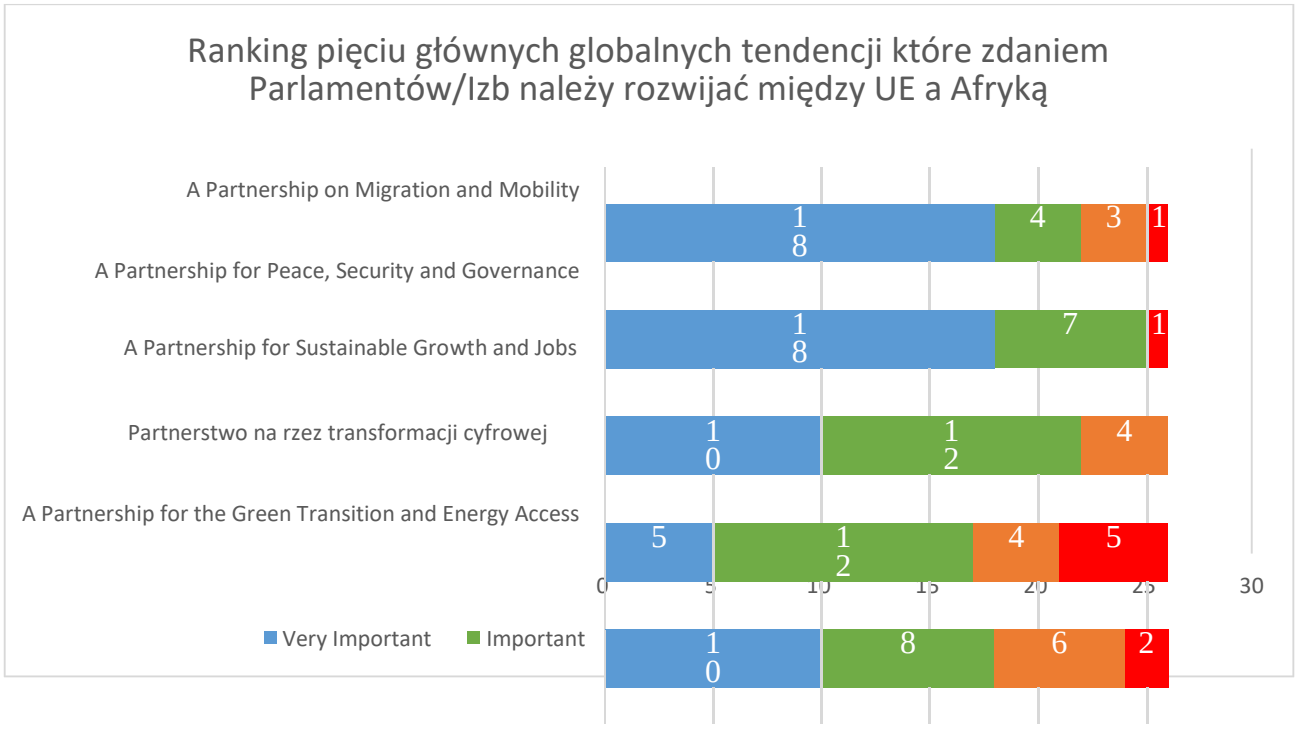

Partnerstwo w sprawie migracji i mobilności/
Partnerstwo na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i rządzenia

Partnerstwo na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i miejsc pracy
Partnerstwo na rzecz transformacji cyfrowej
Partnerstwo na rzecz zielonej transformacji i dostępu do energii
Bardzo ważne/ Ważne / Dość ważne/ Nieważne

5 Parlementy/Izby przedstawiły zróżnicowane opinie w sprawie formalnych bądź mniej formalnych formatów, jakie mogłyby być dalej rozwijane w celu dyskusji nad partnerstwem i pogłębienia stosunków między UE a Afryką.

Maltańska *Kamra tad-deputati* zaproponowała nieformalne spotkanie między Komisją a Przewodniczącymi COSAC, natomiast włoski *Senato della Repubblica* wezwał do regularnych spotkań lub sesji, które mogłyby być organizowane pod egidą COSAC. Z kolei Belgijski *Sénat* zasugerował organizację konferencji UE-Unia Afrykańska na wysokim szczeblu a belgijska *Chambre des représentants* i francuski *Sénat* wskazały na takie międzynarodowe fora parlamentarne jak Unia Międzyparlamentarna.

Polski *Senat* przypomniał obowiązujące obecnie ograniczenia spowodowane pandemią i podkreślił, że dotychczasowe formaty powinny odbywać się w formie wideokonferencji. W innym wypadku jako bardziej formalny format zaproponował panele dyskusyjne poświęcone takim konkretnym zagadnieniom jak podstawowe przyczyny niestabilności, przymusowych przesiedleń i nieregularnej migracji; cele zapewniające stabilność polityczną i efektywne rządy, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, a także pokojowemu i bezpiecznemu środowisku w Afryce; oraz ocenę inwestycji w obszarach mających pozytywny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy, min. transport, komunikacja, gospodarka wodna, infrastruktura energetyczna, rolnictwo oraz MŚP. Na poziomie nieformalnym, po zniesieniu restrykcji zaproponowano uruchomienie inicjatywy wymiany pracowników Parlamentów/Izb Afryki i UE. Ta sama sugestia została przedstawiona przez grecki *Vouli ton Ellinon*.

Niemiecki *Bundesrat* zaproponował również zdalne wymiany oraz wizyty parlamentarzystów w państwach arykańskich oraz wsparcie konsultingowe.

Francuskie *Assemblée nationale* wezwało do wzmocnienia roli Zgromadzenia Parlamentarnego ustanowionego w Umowie z Kotonu w przyszłym porozumieniu UE-AKP.

Niemiecki *Bundestag* również pozytywnie odniósł się do włączenia dotychczasowych konferencji, takich jak COSAC czy Międzyparlamentarna Konferencjia na rzecz Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB) i Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO), a równocześnie zaproponował możliwą współpracę za pośrednictwem delegacji odpowiedzialnych za stosunki z krajami afrykańskimi w każdym z parlamentów. Inną możliwością dyskusji na temat wyzwań mogła by być Konferencja Wysokiego Szczebla w sprawie Migracji i Azylu jak również Zgromadzenia Parlamentarne przewidziane w Porozumieniu zastępującym umowę z Kotonu.

Cypryjska *Vouli ton Antiprosopon* zasugerowała, że ponieważ temat ten był omawiany podczas Konferencji WPZiB /WPBiO i że odnośną konferencję przewidywał program Prezydencji Portugalskiej w czerwcu, należy ją włączyć do porządku obrad zbliżającego się Posiedzenia Plenarnego COSAC.

Węgierskie *Országgyűlés* zaproponowało także spotkania międzyparlamentarne poświęcone temu zagadnieniu z udziałem odnośnych komisji merytorycznych.

Polski *Sejm* zasugerował, że o ile dialog międzyrządowy nadal powinien odgrywać główną rolę, należałoby, w ramach wymiany poglądów, zaangażować również think-thanki oraz środowisko akademickie, a także samorządy i władze lokalne. Rumuńska *Camera Deputaţilor* wspomniała konkretnie o seminariach oraz o wykorzystaniu platform internetowych do prowadzenia dyskusji w ramach parlamentarnych grup przyjaźni i międzyparlamentarnych grup roboczych.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* zaproponowały dyskusje eksperckie, fora biznesowe oraz dialog z afrykańskimi organizacjami obywatelskimi, natomiast luksemburska *Chambre des Députés* była mniej konkretna, proponując wszystkie formaty, które włączałyby Unię Afrykańską.

Parlament Europejski nawiązał do wydarzeń już zaplanowanych przez komisje PE, w tym wymianę poglądów oraz misje do region Sahelu.

Portugalskie *Assembleia da República* zaproponowała by Konferencję o roli Parlamentów w pogłębianiu stosunków UE-Afryka powtarzać co roku, i by promować dwustronną współpracę parlamentarną oraz dialog międzyparlamentarny, równocześnie składając wizyty i odbywając spotkania w Parlamentach afrykańskich i utrzymując wielostronne grupy przyjaźni z Unią Afrykańską.

Łotewski *Saeima* nie widział potrzeby wprowadzania nowych formatów i w zamian za to zaproponował by w pełni wykorzystać formaty już istniejące Litewski *Seimas* również uznał, że najlepszym sposobem na dyskusję o partnerstwie pomiędzy UE i Afryką są już działające formaty. Równocześnie docenił wagę, jaką współpracy UE z Afryką i Unią Afrykańską przyznano w wymiarze parlamentarnym Prezydencji Portugalskiej, w tym przede wszystkim organizację Konferencji o roli Parlamentów w pogłębianiu stosunków UE-Afryka i wprowadzenie zagadnień afrykańskich do programu obrad innych spotkań, np. Międzyparlamentarnej Konferencji na rzecz WPZiB /WPBiO.

Estońskie *Riigikogu* również pozytywnie odniosło się do inicjatywy Prezydencji Portugalskiej służącej omówieniu i pogłębieniu relacji między UE a Afryką.

6 W punkcie dającym możliwość przedstawienia uwag do tego rozdziału, sporo Parlamentów/Izb podzieliło się swoimi opiniami.

Włoski *Senato della Repubblica* stwierdził, że UE powinna skupiać się na inwestycjach w Afryce, aby pobudzać wzrost i tworzenie miejsc pracy na Kontynencie, z myślą o wzmacnianiu partnerskiej współpracy z Europą i równocześnie ograniczaniu migracji ekonomicznej na kontynent.

Czeski *Senát* wspomniał o stosunkach UE-Afryka w ramach kontroli *ex-ante* Rady Europejskiej. Wsparł determinację Rady Europejskiej, by w negocjacjach z krajami afrykańskimi położyć nacisk na kwestie pozycji kobiet, edukacji, zrównoważonego charakteru środowiska i gospodarki, jak również jakości rządzenia. Poparł także decyzję o uznaniu szczepionek COVID- 19 za powszechne dobro publiczne. *Senát* wezwał również rząd do aktywnego udziału w redukowaniu zadłużenia Afryki i przyczynianiu się do pogłębiania współpracy z krajami afrykańskimi przy reformie systemów multilateralnych, takich jak Świadtowa Organizacja Handlu (WTO) czy Światowa Organizacja Zdrowia (WHO).

Szwedzki *Riksdag* zauważył, że niektóre pytania pozostawił bez odpowiedzi, ponieważ właściwa komisja nie przyjęła jeszcze stanowiska, a Izba nie podjęła decyzji w tym sprawach. Niemniej jednak, zauważył, że w 2020 r. rząd przeprowadził pisemne konsultacje z Komisją do Spraw Unii Europejskiej odnośnie do decyzji Rady w sprawie środków przejściowych do Umowy z Kotonu,

konkluzji Rady w sprawie Afryki i negocjacji nad dokumentem końcowym na spotkanie ministerialne między Unią Afrykańską a Unią Europejską, a także w sprawie stosunków między UE a Afryką przed Radą do Spraw Zagranicznych w dniu 21 września 2020 r.

Co prawda gdy litewski *Seimas* nie omawiał odrębnie kwestii dotyczących Afryki, jego Komisja Spraw Zagranicznych rozpatrywała i zatwierdzała stanowiska Republiki Litewskiej na Radę Spraw Zagranicznych, po której otrzymała sprawozdanie, monitorując w ten stosunki UE-Unia Afrykańska oraz inne sprawy związane z Afryką

Niemiecki *Bundestag* wyjaśnił, że sytuacje we wszystkich regionach Afryki powinny być objęte kontrolą parlamentarną i zauważył, że można by rozważyć priorytetyzację w odniesieniu do pytania 4.

Fińska *Eduskunta* wskazała, że kwestie dotyczące Strategii UE-Afryka będą najprawdopodobniej omawiane z uwagi na ostatnie zagadnienia polityki UE przedstawione przez rząd.

Duński *Folketing* wskazał, że Wspólna Strategia UE-Afryka była omawiana na Komisji Spraw Zagranicznych podczas spotkania z ambasadorem UE przy Unii Afrykańskiej.

Parlament Europejski opisał w jaki sposób szereg z jego komisji było bezpośrednio zaangażowane w zagadnienia afrykańskie. Komisja DEVE, która odpowiada za Umowę z Kotonu z krajami AKP, przygotowała trzy uchwały w sprawie negocjacji porozumienia zastępującego umowę z Kotonu, przyjęte przez Parlament Europejski, odpowiednio, w październiku 2016 r., w czerwcu 2018 r. i w listopadzie 2019 r.. Wspólna Strategia UE-Afryka była jednym z priorytetów politycznych Komisji DEVE w pierwszej połowie kadencji, a także była omawiana na Komisji INTE. Relacje między UE a Afryką były także istotnym punktem programu prac Komisji AFET. Komisja wymieniała także poglądy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ) na temat sytuacji w regionie Sahelu, ze szczególnym uwzględnieniem Mali. Ten temat był też omawiany przez Komisję DEVE. Z kolei Podkomisja Praw Człowieka (DROI) Parlamentu Europejskiego monitorowała sytuację praw człowieka w krajach Unii Afrykańskiej, a także kwestie praw człowieka istotne z punktu widzenia Strategii UE-Afryka. Regionalna strategia dla Rogu Afryki była omawiana przez Komisję INTA, natomiast Regionalną strategię dla Rogu Afryki oraz rolę WPBiO omawiały wspólnie Komisja AFET i Podkomisja Bezpieczeństwa i Obrony (SEDE).

Odnośnie do partnerskiej współpracy omawianej w pytaniu 4, Parlament Europejski nie wyraził w swoim rankingu jasnego stanowiska, dodając, że dla przyszłych stosunków UE-Afryka ważne są wszystkie kwestie.

Holenderska *Eerste Kamer* wskazała, że nie zajęła stanowiska w sprawie pytań 4 i 5.

ROZDZIAŁ 3
EUROPEJSKI INSTRUMENT NA RZECZ ODBUDOWY: KONTROLA KRAJOWYCH PLANÓW ODBUDOWY I WZMACNIANIA ODPORNOŚCI – IMPLIKACJE DLA EUROPEJSKIEGO SEMESTRU

TRZECI ROZDZIAŁ 35 RAPORTU PÓŁROCZNEGO dotyczy kontroli obowiązujących krajowych planów odbudowy i wzmacniania odporności oraz roli Parlamentów narodowych.

1 W odniesieniu do przedstawionych propozycji, to znaczy do Komunikatu w sprawie Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy (Next Generation EU), rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz zmienionego wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (COM (2020) 445 final), 26 z 28 odpowiadających Parlamentów/Izb przeprowadziło kontrolę i przyjęło stanowiska dotyczące wniosku w sprawie zasobów własnych. Dwadzieścia jeden Parlamentów/Izb przeprowadziło kontrolę wniosku dotyczącego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności a 20 kontrolę wniosku w sprawie Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy. Łącznie 17 Parlamentów/Izb przeprowadziło kontrolę wszystkich trzech dokumentów.

2 Sporo odpowiadających Parlamentów/Izb z zadowoleniem przyjęło wnioski Komisji Europejskiej i po przeprowadzonej dyskusji uznało je za zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności (hiszpańskie *Cortes Generales*, portugalskie *Assembleia da República*, włoski *Senato della Repubblica*). Niektóre z Parlamentów/Izb nie posiadały formalnego stanowiska w tej sprawie, w innych nie przyjęto żadnych uchwał bądź też sprawa nie była rozpatrywana albo dyskusja nadal się toczyła (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, cypryjska *Vouli ton Antiprosopon*, czeska *Poslanecká snemovna*, irlandzki *House of Oireachtas*, rumuńska *Camera Deputaţilor*).

Odnośnie do najważniejszych wyników, czeski *Senát* podkreślił pilną konieczność przyjęcia środków stabilizacji i odbudowy oraz wsparł sprawne przyjęcie Wieloletnich Ram Finansowych, Instrumentu Odbudowy oraz systemu zasobów własnych. Duński *Folketing* i luksemburska *Chambre des Députés* podkreśliły, że plany powinny przewidywać skuteczne sposoby walki z wyzwaniami zidentyfikowanymi w europejskim semestrze oraz wnosić wkład do czterech wymiarów nakreślonych w Rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r. Portugalskie *Assembleia da República* przeprowadziło debatę na temat Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i przyjęło uchwałę zalecającą rządowi promowanie debaty międzyinstytucjonalnej oraz przeprowadzenie szerokich konsultacji publicznych dotyczące jego wdrożenia.

W sprawie zasobów własnych, francuskie *Assemblée Nationale* wyraziło ubolewanie, że mechanizmy utrzymano mechanizmy rabatowe i wsparło wprowadzenie ambitnego system zasobów własnych. Litewski *Seimas* utrzymywał, że zakończenie sektorowych negocjacji nad rozporządzeniem o Instrumencie „Łącząc Europę" oraz transponowanie Konkluzji Rady Europejskiej z lipca 2020 r. do Rozporządzenia, co ma znaczenie dla państw bałtyckich, zachęciłyby do sprawnej ratyfikacji Decyzji o zasobach własnych. Słoweńskie *Državni svet* podkreśliło, że tymczasowe zwiększenie zasobów własnych należy przeprowadzić w sposób zachowawczy, aby zapewnić zaufanie do rynków finansowych. Szwedzki *Riksdag* złożył uzasadnioną opinię w sprawie zasobów własnych,

argumentując, że propozycja stoi w sprzeczności z zasadą pomocniczości, ponieważ nie można uznać, że pożyczane środki zostaną w pierwszej kolejności wykorzystane do walki ze skutkami pandemii COVID-19 a także, że nie ma wyraźnego uzasadnienia dla tego którym typem pożyczek lepiej można zarządzać z poziomu unijnego, zamiast z poziomu krajowego. Wsparcie powinno być oparte na dotychczasowych instrumentach i formach finansowania, a nie na nowych zasobach własnych.

Ponadto, w sprawie systemu finansowania, niektóre Parlamenty/Izby wskazały, że preferują utrzymanie obecnego systemu finansowania budżetu UE i przyszłych spłat zadłużenia. Estońskie *Riigikogu* zaproponował, żeby decyzje w sprawach podatkowych nadal były podejmowane w UE na zasadzie jednomyślności. Fińska *Eduskunta* podkreśliła konieczność dalszej dyskusji nad rozwiązaniami poprawiającymi obsługę europejskiego zadłużenia. Litewski *Seimas* podkreślił, jak ważna przy realizacji Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy jest dostępność zasobów na czas.

Estońskie *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, szwedzki *Riksdag* oraz włoski *Senato della Repubblica* wsparły ideę środków tymczasowych, dobrze ukierunkowanych i nadzwyczajnych. Podobnie jak Estońskie *Riigikogu*, grecki *Vouli ton Ellinon* skupił się na roli inwestycji cyfrowych i ekologicznych. Łotewski *Saeima* podkreślił jak ważne jest zapewnienie, aby nowe cele polityki nie podważały celów polityki spójności i polityki rolnej ani odnośnych zasobów finansowych przeznaczonych na ich osiągnięcie. Idąc w ślady litewskiego *Seimasu*, łotewski *Saeima* dodatkowo argumentował, że wersja końcowa zmienionego wniosku w sprawie systemu zasobów własnych powinna uwzględniać konkluzje wypracowane podczas szczytu Rady Europejskiej, który odbył się w lipcu 2020 r.

Obawy dotyczące zmniejszenia w nowych WRF środków przeznaczonych na spójność i tworzenie nowych instrumentów ukierunkowanych głównie na konkurencyjność, wyraźnie kontrastującego z poprzednimi WRF, wyraził rumuński *Senat*, który argumentował, że taki zabieg tworzy ryzyko pogłębiania się różnic rozwojowych między państwami członkowskimi. Rumuński *Senat* wezwał również do udzielenia wyjaśnień w sprawie środków finansowych ujętych w finansowym pakiecie legislacyjnym oraz do utrzymania długofalowo środków alokowanych na spójność i WPR z myślą o zmniejszaniu różnic gospodarczych. Zauważył ponadto, że samo określenie korzystnych warunków pożyczkowych nie jest gwarancją, że takie pożyczki zostaną faktycznie wykorzystane, zważywszy, że będzie to zależało od faktycznego popytu na towary i usługi oferowane przez daną firmę.

W sprawie praworządności przedstawiono odmienne stanowiska. Niemiecki *Bundesrat* kładł nacisk na to jak ważna jest solidarność oraz poszanowanie podstawowych praw i praworządności. Podobnie holenderska *Eerste Kamer* przyjęła uchwałę w sprawie zastosowania mechanizmu praworządności w kolejnych WRF, podkreślając, że mechanizm ten powinien obejmować co najmniej ochronę niezależności sądownictwa i demokracji, uczciwych wyborów i wolnych mediów, procedurę decyzyjną zapewniającą wystarczającą gwarancję jego faktycznego użycia oraz zapewnienie stosowania klauzuli bezczynności. Z kolei Węgierskie *Országgyűlés* przyjęło uchwałę, zgodnie z którą państwa członkowskie w porównywalnej sytuacji muszą być traktowane w porównywalny sposób. W uchwale uznano też za niedopuszczalne powiązanie środków z UE z uwarunkowaniami politycznymi i ideologicznymi pod przykrywką praworządności.

3 W sprawie przedstawienia projektów planów przez odnośne rządy, na 33 respondentów, pięć Parlamentów/Izb wskazało, że rząd przedstawił plan zanim przyjął jego projekt, a kolejne pięć Parlamentów/Izb poinformowało, że projekt planu został przedstawiony przed jego przekazaniem do

instytucji UE. Cztery Parlamenty/Izby mówiły, że plan był prezentowany po jego przyjęciu przez rząd ale przed przekazaniem do instytucji UE.

Niektóre Parlamenty/Izby informowały, że projekt planu będzie przedstawiany na późniejszym etapie, wspólnie z Krajowym Programem Reform (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants* i szwedzki *Riiksdag*).

Dziewięć Parlamentów/Izb stwierdziło, że projekt planu nie został jeszcze zaprezentowany lub że jest nadal w przygotowaniu (bułgarskie *Narodno sabranie*, chorwacki *Hrvatski sabor*, holenderska *Eerste Kamer*, francuskie *Assemblée Nationale*, francuski *Sénat*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, maltańska *Kamra tad-deputati*, polski *Sejm*, słowacka *Národná rada*). Niemniej jednak, kilkoro respondentów spodziewało się, że projekt planu będzie prezentowany po przyjęciu przez rząd ale przed przekazaniem do instytucji UE (chorwacki *Hrvatski sabor*, francuskie *Assemblée Nationale*, francuski *Sénat*).

Zarówno grecki *Vouli ton Ellinon* jak i irlandzki *House of the Oireachtas* wyjaśniły, że odbyły się publiczne konsultacje internetowe, ale w obu przypadkach projekt planu, po etapie konsultacji, zostanie przedstawiony przed przesłaniem do instytucji europejskich.

Belgijski *Sénat* stwierdził, że nie jest organem kompetentnym w tej sprawie. Cypryjska *Vouli ton Antiprosopon* stwierdziła, że ze względu na organizację system politycznego i trójpodział władzy, nie była włączona w przygotowanie projektu planu, natomiast Estońskie *Riigikogu* poinformowało, że plan został zatwierdzony przez rząd. W dwóch ostatnich przypadkach projekty planów zostały przedstawione na poziome komisji, co miało również miejsce w przypadku rumuńskiej *Camera Deputaţilor*, gdzie plan był omawiany na posiedzeniach Komisji Spraw Europejskich.

Węgierskie *Országgyűlés* otrzymało ogólne informacje na temat projektu planu. W przypadku portugalskiego *Assembleia da República* dokument stanowiący podstawę opracowania projektu planu (Wizja strategiczna do planu odbudowy gospodarczej dla Portugalii na lata 2020-2030) został przedstawiony i omówiony przez rząd na posiedzeniu plenarnym i w Komisji Gospodarki, Innowacyjności, Robót Publicznych i Mieszkalnictwa, z udziałem właściwych ministrów.

4 Udział Parlamentów/Izb w opracowywaniu planów był niewielki: 31 z 34 Parlamentów/Izb stwierdziło, że nie były w to zaangażowane. Trzy Parlamenty/Izby uczestniczyły w przygotowywaniu planu.

5 Włoska *Camera dei deputati* i włoski *Senato della Repubblica* przyjęły w październiku 2020 r. rezolucje z wytycznymi do sporządzenia planu. Rząd przedstawił następnie projekt Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, który uwzględniał przywołaną uchwałę i który obecnie jest rozpatrywany przez Parlament w obu Izbach. Jeśli chodzi o portugalskie *Assembleia da República*, w lutym rząd przedstawił dokument do dyskusji publicznej, po to by region autonomiczne, samorządy, partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie mogły aktywnie uczestniczyć w konsultacjach oraz przedstawiać swój wkład.

6 16 z 28 odpowiadających Parlamentów/Izb poinformowało, że badało dokument nawet jeżeli Plan nie został przedłożony na żadnym etapie. Ponadto grecki *Vouli ton Ellinon* i francuski *Sénat* stwierdziły, że przeprowadziły kontrolę polityczną podczas debaty, która odbyła się albo na posiedzeniu plenarnym albo na posiedzeniu komisji.

7 Zdecydowana większość Parlamentów/Izb (27 z 33 respondentów) nie przyjęła żadnej uchwały/

opinii w sprawie Planu. Taką uchwałę/opinię przyjęło jedynie sześć Parlamentów/Izb.

8 Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* oraz włoska *Camera dei deputati* wskazały na potrzebę zaangażowania w proces ich odnośnych Parlamentów. Portugalskie *Assembleia da República* i słoweński *Državni zbor* odwołały się do dyskusji na ten temat, które odbyły się w ich Parlamencie/Izbie.

Belgijska *Chambre des représentants* przyjęła uchwałę wzywającą rząd do zapewnienia udziału Parlamentu Europejskiego w najszerszym możliwym zakresie. W uchwale podkreślono również konieczność stosowania obiektywnych parametrów rozdziału środków w procedurze ich uwalniania, i pozostawienia ekspertom bądź też władzom publicznym, zależnie od obowiązujących kryteriów, decyzji o przyznaniu konkretnej pomocy na poszczególne projekty.

Fińska *Eduskunta* zauważyła, że jej Komisja Finansów podkreśliła konieczność zastosowania przy doborze celów inwestycji i reform efektu dźwigni oraz kryterium efektywności kosztowej.

Niemiecki *Bundesrat* uwypuklał jak ważne jest stawianie na zachęty do pracy, zrównoważone finansowanie ubezpieczeń społecznych i zabezpieczenie właściwej obsługi zadłużenia, wskazując też na wymaganie, by fundusze z RRF nie tylko refinansowały dotychczasowe projekty i programy, ale również zapewniały dodatkowy impuls dla innowacyjności. Z zadowoleniem przyjął fakt, że plan uwzględnia walkę ze zmianami klimatu i transformację cyfrową.

Włoski *Senato della Repubblica* skupił się na sześciu obszarach priorytetowych i podkreślił konieczność zajęcia się innymi kwestiami, m.in. luką ze względu na płeć i spójnością terytorialną – oraz rozważenie reform w administracji publicznej, wymiarze sprawiedliwości i w systemie podatkowym.

9 W przypadku uszeregowania priorytetów dla Krajowych Planów Odbudowy i Budowania Odporności, większość z 23 odpowiadających Parlamentów/Izb na pierwszym i drugim miejscu wskazywało zieloną transformację i transformację cyfrową. Według odpowiadających Parlamentów/Izb dwa kolejne ważne obszary priorytetowe to inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu wzrost i miejsca pracy oraz zdrowie i odporność. Choć dla niektórych Parlamentów/Izb priorytetem numer powinna być spójność społeczna i terytorialna, większość umieściła ją na piątej lub szóstej pozycji, wraz z obszarem polityk na rzecz przyszłego pokolenia, dzieci i młodzieży, w tym wspierających edukację i umiejętności. W przypadku Parlamentu Europejskiego plany odbudowy i wzmacniania odporności powinny obejmować reformy i projekty inwestycyjne, które stanowią zrównoważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną w każdym z państw członkowskich, i przyczyniać się we właściwy sposób do każdego z sześciu filarów.

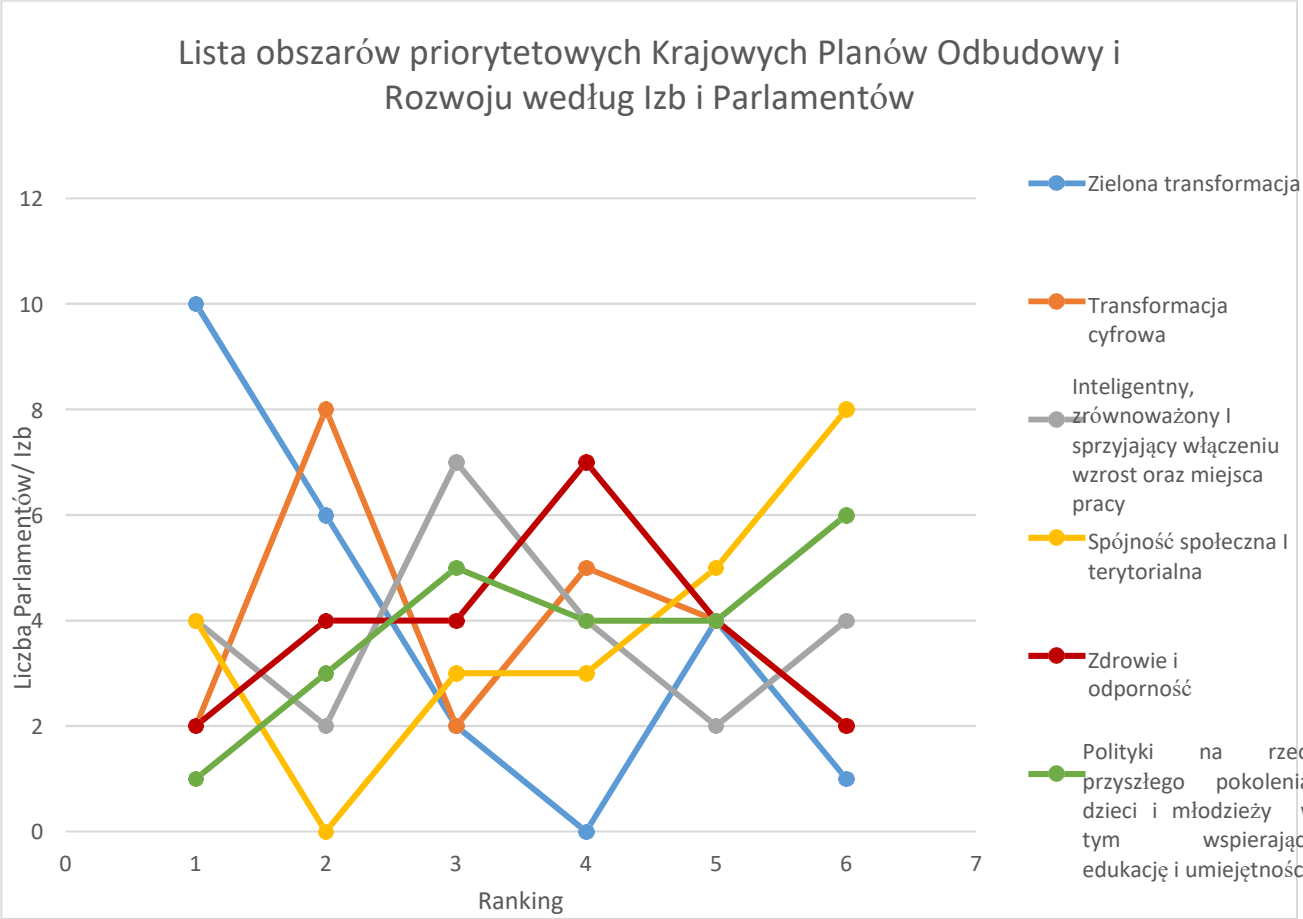

10 Aby monitorować realizację Narodowych Planów Odbudowy i Budowania Odporności, większość Parlamentów/Izb (26 z 31 respondentów) odpowiedziało, że działania kontrolne zostaną przeprowadzone w ramach istniejących komisji stałych. Żaden Parlament/Izba nie poinformowały o planach powołania specjalnie do tego celu komisji parlamentarnej ad hoc, o utworzeniu jednostki technicznej z dostępem do danych statystycznych o wdrażaniu Planu. Żaden Parlament/Izba nie będzie również wdrażać/ wprowadzać zmian w swoim Regulaminie aby uwzględnić nowe ramy europejskiego semestru.

11 Dla większości Parlamentów/Izb (23 z 27 respondentów), taka kontrola zostanie przeprowadzona przez Komisję do Spraw UE i/lub Budżetu i Finansów, bez wykluczania innych komisji z udziału w procesie monitorowania zagadnień dotyczących zdrowia, gospodarki, pracy, ubezpieczeń społecznych, energetyki, środowiska, administracji publicznej lub planowania regionalnego.

W portugalskim *Assembleia da República* powołano komisję ds. monitorowania realizacji działań w odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz procesu odbudowy gospodarczej i społecznej.

Dla Parlamentu Europejskiego, komisją właściwą w tej sprawie jest Komisja Wspólna Komisji Budżetowej i Komisji Gospodarczej i Monetarnej, i chociaż praktyczne aspekty kontroli RRF przez Parlament Europejski nie zostały jeszcze wypracowane, komisja parlamentarna może zapraszać KE do dialogu na ten temat co dwa miesiące.

Ponieważ proces opracowywania Planów dopiero się rozpoczął lub nadal trwał, niektóre Parlamenty nie były w stanie udzielić odpowiedzi na wszystkie postawione w tym rozdziale pytania.

12 W odpowiedzi na pytanie 9, fińska *Eduskunta* przedstawiła, bez uszeregowania, sześć głównych zagadnień, choć nie odpowiadały one tematom wymienionym w kwestionariuszu. Były to: edukacja, badania i innowacje, zielona transformacja, międzynarodowa konkurencyjność, zrównoważona infrastruktura i cyfryzacja, rynek pracy, usługi skierowane do osób bezrobotnych oraz rozwój życia zawodowego, dostęp do usług socjalnych i zdrowotnych oraz efektywność kosztowa. Litewski *Seimas* również zaprezentował siedem flagowych obszarów RRF – ekologiczną transformację, transformację cyfrową, zdrowie, sprawy społeczne, naukę i innowacyjność, edukację i finanse publiczne.

Szwedzki *Riksdag* wyjaśnił, że niektóre pytania pozostawił bez odpowiedzi, ponieważ nie zajął jeszcze stanowiska w odnośnych sprawach.

ROZDZIAŁ 4

KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Celem CZWARTEGO RODZIAŁU 35 RAPORTU PÓŁROCZNEG jest analiza kwestii Konferencji w sprawie przyszłości Europy (CoFE).

1 Na pytanie czy Parlamenty/Izby w ostatnim czasie przyjęły opinię w sprawie CoFE, znaczna większość (30 z 36) odpowiedziała, że żadna taka opinia nie została przyjęta, a jedynie sześć odpowiedziało twierdząco.

2 Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* przyjęły odnośną opinię w lipcu 2020 r. domagając się zaangażowania Parlamentów narodowych oraz szerokiego udziału obywateli, zauważając przy tym, że z programu CoFE nie należy wykluczać kwestii zmian traktatowych. Holenderska *Eerste Kamer* wymieniła uchwałę z listopada 2020 r. wzywającą rząd do podjęcia właściwej debaty publicznej, przyznania dodatkowych środków oraz przedstawienia szczegółowych propozycji obu holenderskim izbom przed lipcem 2021. Irlandzkie *Houses of the Oireachtas* wskazały, że Komisja Mieszana do Spraw UE opublikowała sprawozdanie w grudniu 2020 r., przyjmując w nim siedem rekomendacji w sprawie CoFE, w tym m.in. zaleciła silną rolę dla Parlamentów narodowych, maksymalne wykorzystanie dotychczasowych przepisów przed przejściem do zmiany Traktatów oraz organizowanie wydarzeń oddolnych, docierających do grup mniejszościowych. Parlament Europejski odwołał się do swojej rezolucji z czerwca 2020 r. przypominającej jego stanowisko ze stycznia w sprawie zakresu, struktury i celów CoFE, a także podkreślił, że pandemia COVID-19 „jeszcze bardziej uwidoczniła potrzebę reformy Unii Europejskiej" oraz że „bezpośrednie zaangażowanie obywateli, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów społecznych i przedstawicieli pochodzących z wyboru" powinno pozostać priorytetem. Komisja Spraw Zagranicznych szwedzkiego *Riksdagu* odnotowała w grudniu 2020 r. możliwość debaty w ramach CoFE na temat podziału kompetencji między państwami członkowskimi a Unią, m.in. odnośnie do sposobu zarządzania pandemią, zaznaczając przy tym, że należy się skupić na upowszechnianiu udziału obywateli. Szwedzki rząd wielokrotnie konsultował się z Komisją Spraw UE bądź informował ją w sprawie przyjęcia projektu Wspólnej Deklaracji. Portugalskie *Assembleia da República* odwołało się do projektu uchwały z lutego 2021 wzywającej do odpowiedniego udziału Parlamentów narodowych za pośrednictwem Trojki Prezydencji COSAC w Zarządzie Konferencji, celem uczestnictwa w debatach i składania propozycji.

Maltańska *Kamra tad-deputati* przypomniała w tym kontekście dwa pisma w sprawie CoFE wystosowane z inicjatywy Prezydencji Niemieckiej i Portugalskiej COSAC, odpowiednio w listopadzie 2020 r. i w lutym 2021 r,, które zostały również podpisane przez jej Komisję Spraw Zagranicznych Europejskich.

3 Znaczna większość respondentów (29 z 35) odpowiedziała, że w momencie wypełniania kwestionariusza nie były przygotowała ani nie przyjęła żadnych planów działań kształtujących debatę na szczeblu krajowym. Niemniej jednak, irlandzkie *Houses of the Oireachtas* poinformowało, że chociaż nie zatwierdzono żadnego programu pracy, w przyjętych zaleceniach (zob. poprzednie pytanie) podkreślono jak ważne, by Parlamenty krajowe były włączone w debaty odbywające się na szczeblu europejskim i krajowym oraz odwołało się do Panelu Obywatelskiego i poprzednich Dialogów z Obywatelami w sprawie przyszłości Europy, które jego zdaniem powinny stanowić

model udziału w CoFE. Czeska *Poslanecká sněmovna,* Duński *Folketing* i holenderska *Eerste Kamer* poinformowały, że konsultacje bądź obrady w tej sprawie nadal trwają. Podobnie fińska *Eduskunta* wyjaśniła, że nie może odpowiedzieć na to pytanie, ponieważ prace były w toku. Francuski *Sénat* wskazał, że wydarzenia odbędą się w ramach imprez organizowanych z okazji Francuskiej Prezydencji w Radzie UE.

To pytanie nie miało zastosowania do Parlamentu Europejskiego.

Sześć Parlamentów/Izb stwierdziło, że plany działań zostały przygotowane lub zatwierdzone. Francuskie *Assemblée Nationale* poinformowało, że w marcu odbyła się konferencja z udziałem naukowców, ekspertów i parlamentarzystów, skupiona na ogólnej refleksji w sprawie przyszłości Unii. Grecki *Vouli ton Ellinon* poinformował, że w związku z 40. rocznicą przystąpienia Grecji do UE, zorganizuje cykl wspólnych działań z rządem oraz z Komisją Europejską, w tym debaty podsumowujące przeszłość oraz zbierające informacje od obywateli o ich oczekiwania wobec CoFE. Komisje włoskiej *Camera dei deputati* rozważały przeprowadzenie badania rozpoznawczego dotyczącego CoFE, natomiast Komisja ds. UE włoskiego *Senato della Repubblica* zainicjowała procedurę obejmującą wysłuchanie podmiotów instytucjonalnych i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, która ma zostać wznowiona z chwilą rozpoczęcia prac przez CoFE. Węgierskie *Országgyűlés* zauważyło, że co prawda zorganizowało już we wrześniu 2020 r., wspólnie z Ministerstwem Sprawiedliwości pierwszą konferencję poświęconą przyszłości Europy, ale zorganizuje również takie wydarzenia po oficjalnej inauguracji Konferencji. Komisja Wspólna ds. UE hiszpańskich *Cortes Generales* podjęła w październiku 2020 r. decyzję o utworzeniu podkomisji do spraw CoFE, która przygotuje również stanowisko dla hiszpańskich *Cortes Generales* w całym procesie CoFE. Podkomisja sporządzi także sprawozdanie, które wraz z poprawkami oraz poszczególnymi wynikami głosowań będzie przedłożone pod dyskusję i głosowanie na Komisja Wspólna ds. Unii Europejskiej.

4 Parlamenty/Izby były również proszone o wskazanie, w preferowanym przez siebie porządku, które z poniższych czterech form działań uznawały za priorytetowe:

- międzyinstytucjonalne debaty plenarne wysokiego szczebla;
- debaty ze społeczeństwem obywatelskim;
- konsultacje z obywatelami/społeczeństwem obywatelskim;
- proaktywne kontakty Parlamentu z interesariuszami, prośby o wkład w konkretnych obszarach polityki, uznawanych za istotne dla przyszłości Europy

Na dwudziestu sześciu respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie, jedenastu za główny priorytet uznało debaty ze społeczeństwem obywatelskim (bułgarskie *Narodno sabranie*, estońskie *Riigikogu*, francuskie *Assemblée Nationale*, grecki *Vouli ton Ellinon*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, litewski *Seimas*, łotewski *Saeima*, niemiecki *Bundesrat*, polski *Senat*, portugalskie *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaţilor*). Konsultacje z obywatelami i ze społeczeństwem obywatelskim jako pierwszy priorytet wybrało sześć Parlamentów/Izb (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijski *Sénat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, luksemburska *Chambre des Députés*, polski *Sejm* i węgierskie *Országgyűlés*). Międzyinstytucjonalne debaty plenarne wysokiego szczebla jako pierwszy priorytet wskazało pięciu respondentów (cypryjska *Vouli ton Antiprosopon*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor*, włoska *Camera dei deputati*).

Trzech respondentów (belgijska *Chambre des représentants*, maltańska *Kamra tad-deputati*, włoski *Senato della Repubblica*) za swój pierwszy priorytet uznały proaktywne kontakty Parlamentu z interesariuszami, prośby o wkład w konkretnych obszarach polityki, uznawanych za istotne dla przyszłości Europy.

Pozostałych dziesięciu respondentów spośród wszystkich 36 albo nie udzieliło odpowiedzi (czeska *Poslanecká sněmovna* stwierdziła, że w tym czasie nie przyjęto żadnego stanowiska) albo wyraziła inną opinię bądź przekazała ogólniejsze wyjaśnienia. Według Parlamentu Europejskiego, CoFE powinna być procesem włączającym, w którym wszyscy interesariusze, organy instytucjonalne, obywatele i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w równym stopniu wnosiłyby wkład do debat i propozycji Niemiecki *Bundestag* stwierdził, że wszystkie cztery podane typy działań mogłyby być korzystne dla obrad parlamentarnych i podkreślił konieczność odpowiedniego włączenia obywateli, bez względu na format. Podobnie Komisja do Spraw UE szwedzkiego *Riksdagu* podkreśliła, że nacisk należy położyć na promowanie partycypacji i wsparcia obywateli. Komisja Wspólna do Spraw UE irlandzkich *Houses of the Oireachtas* wezwała do jak najszerszego udziału, w ramach podejścia oddolnego, które dawało możliwość dyskusji nad sprawami młodzieży oraz włączenia grup mniejszościowych lub takich, które w przeszłości nie angażowały się w sprawy europejskie. Francuski *Sénat* zaproponował internetowe konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim z uwzględnieniem trwającej pandemii: jeżeli sytuacja się poprawi, w poszczególnych częściach kraju można będzie zorganizować debaty stacjonarne, które dostarczą informacji do prac parlamentarzystów.

Oprócz uszeregowania podanych priorytetów austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* podkreśliły konieczność włączenia Parlamentów narodowych i regionalnych oraz organizacji forum młodzieży, Podobnie, niemiecki *Bundesrat* zaproponował, by fora obywatelskie połączyć ze spotkaniami z ekspertami.

5 Na pytanie o to, czy Parlamenty/Izby miały już wcześniejsze doświadczenia zdalnych, partycypacyjnych kontaktów ze społeczeństwem obywateli, większość (21 z 36) odpowiedziało przecząco, a mniej niż połowa (15 respondentów) mówiło o wcześniejszych doświadczeniach.

Sporo respondentów miało już doświadczenia w organizowaniu spotkań (głównie na szczeblu komisji) w formacie zdalnym i z transmisją przez Internet: czeski *Senát* regularnie organizował wysłuchania publiczne w sprawie istotniejszych petycji; irlandzkie *Houses of the Oireachtas* podały szereg przykładów zdalnych dyskusji z interesariuszami (w wielu przypadkach naukowcami), które odbyły się na szczeblu komisji i dotyczyły przyszłości Europy. Wyjaśniły też, że nie wprowadzono rozwiązań ułatwiających interesariuszom udział poprzez zaproszenie do składania uwag pisemnych; łotewski *Saeima* nawiązał do forum *Saeima* i NGO, zorganizowanego w marcu 2021 a także do posiedzeń komisji; Parlament Europejski i jego komisje zorganizowały zdalne przesłuchania gdzie składający petycję mogli zostać wysłuchani zdalnie, a także poinformował, że Europejskie Spotkanie Młodzież odbędzie się w formacie hybrydowym, z możliwością udziału zdalnego Rumuński *Senat* zorganizował wysłuchania i debaty w komisjach; Komisja Spraw Europejskiej słowackiej *Národná rada* transmitowała swoje posiedzenia w mediach społecznościowych i włączyła w nie społeczeństwo obywatelskie.

Niektórzy respondenci, w tym austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* oraz włoski *Senato della Repubblica*, że posiadały pewne zaplecze bądź doświadczenie w organizacji konsultacji. Francuskie *Assemblée Nationale* regularnie organizowało konsultacje z obywatelami na różne tematy a w 2017

r. w ramach Komisji Spraw Europejskich utworzono grupę roboczą ds. konsultacji obywatelskich. Portugalskie *Assembleia da República* przywołało cykl wydarzeń zorganizowanych wraz z Komisją Europejską dla promowania wiedzy o UE oraz demokratycznej partycypacji i wykonywania praw obywatelskich, po to by lepiej zrozumieć troski i pragnienia obywateli. Inicjatywa opierała się na trzech rodzajach wydarzeń: „Spotkaniach z obywatelami", „Spotkaniach powiązanych" poświęconych tematyce europejskiej, podczas których w Internecie promowano konsultacje na temat przyszłości Europy oraz „Europie w szkołach" – wydarzeniach organizowanych w szkołach podstawowych i średnich w całym kraju. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* również wskazały, że obywatele mogli drogą elektroniczną wyrażać poparcie dla inicjatyw i petycji obywatelskich. Podobnie francuski *Sénat* uruchomił platformę partycypacyjną dla przedstawicieli władz lokalnych pochodzących z wyboru oraz platformę petycji dla obywateli.

Litewski *Seimas* zauważył, że liczne komisje merytoryczne podjęły wstępne dyskusje o przyszłości Europy w ramach Agendy Strategicznej UE na lata 2019-2024. Niemiecki *Bundestag* przywołał Obywatelską Radę Spraw Zagranicznych oraz publiczną prezentację wyników badania w Komisji ds. Sztucznej Inteligencjinbvz, z obywatelami uczestniczącymi za pośrednictwem narzędzi wideokonferencji.

Doświadczenie fińskiej *Eduskunty* wynikały głównie z kadencji parlamentarnej 2011-15, a kontakty w formie zdalnej partycypacji nie przyniosły wartości dodanej w porównaniu ze spotkaniami bezpośrednimi i innymi bardziej konwencjonalnymi metodami kontaktów ze społeczeństwem obywatelskim. Dodano jednak, że stosowane wówczas rozwiązania techniczne nie były tak zaawansowane jak te dostępne obecnie. Duński *Folketing* poinformował, że Komisja Spraw Europejskich zorganizowała szereg debat poświęconymi sprawom UE i odwołał się do tzw. „wysłuchań" obywatelskim lub „sondaży deliberatywnych" z udziałem grupy 40 osób zaproszonych do weekendowej dyskusji o sprawach UE z parlamentarzystami i ekspertami. Uczestników dobrały instytuty badania opinii publicznej, po to by zbudować reprezentatywną próbę duńskiego społeczeństwa. Ta formuła okazała się skuteczna w docieraniu do ludzi, którzy zazwyczaj nie biorą udziału w debatach politycznych.

7 W reakcji na pytanie o wybranie spośród ośmiu podanych obszarów polityki tych, którymi powinna zająć się konferencja, 22 respondentów wybrała Europejski Zielony Ład: sprawiedliwą transformację klimatyczną; natomiast Zdrowie, Transformację cyfrową; Europę Społeczną; Migrację i Azyl wybrało łącznie po 14 respondentów. 13 respondentów zdecydowało się na Młodzież, zatrudnienie i umiejętności sprzyjające sprawiedliwej transformacji, natomiast 12 wybrało rolę UE w świecie.

Obszary Planu działania, jakimi powinna zająć się Konferencja, według preferencji Parlamentów/Izb według klasyfikacji Parlamentów/ Izb

Niebieski – obszary działania

Obszary działania				
Europejski Zielony Ład: sprawiedliwa transformacja klimatyczna	Zdrowie	Transformacja cyfrowa	Młodzież, zatrudnienie i umiejętności na rzecz sprawiedliwej transformacji	Rola UE w świecie
	Europa socjalna	Migracja i azyl	Równość i niedyskryminacja	

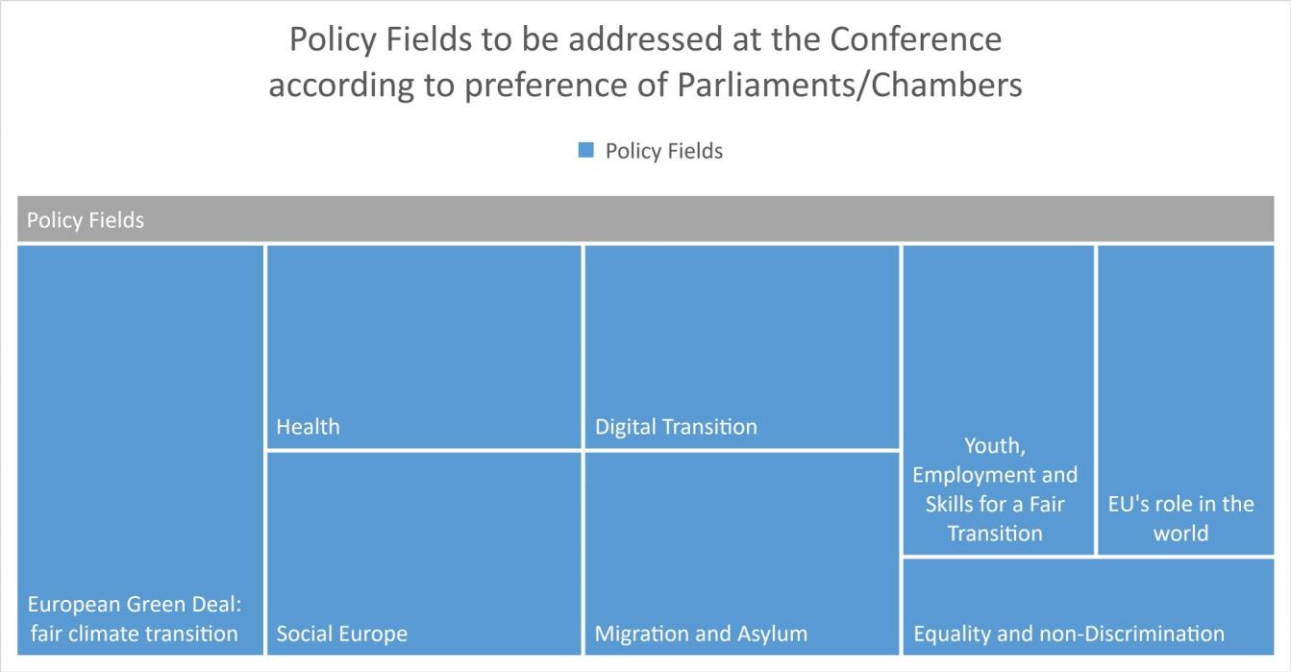

Wreszcie ośmiu respondentów wskazało na Równość i niedyskryminację.

Niektóre Parlamenty/Izby zasugerowały inne obszary polityki. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* zaproponowały, by przyjrzeć się reformie Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz opodatkowaniu. Duński *Folketing* wskazał praworządność, przejrzystość i lepsze stanowienie prawa, jak również rolę Parlamentów narodowych w decyzjach UE. W swoich dwóch uchwałach z 2020 r. w sprawie CoFE, Parlament Europejski wskazał jako obszary polityki szereg pilnych zagadnień dotyczących w szczególności wyzwań ekologicznych, sprawiedliwości społecznej i równości, kwestii gospodarczych i zatrudnienia – w tym podatków, transformacji cyfrowej, bezpieczeństwa i roli Unii Europejskiej na świecie. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* a także niemiecki *Bundestag* zaproponowały by CoFE przyjrzała się kwestiom instytucjonalnym.

Litewski *Seimas* stwierdził, że CoFE może poruszać zagadnienia każdej polityki, ale że według jej Komisji Spraw Europejskich powinna zająć się skutkami kryzysu COVID-19 i skoncentrować na realizacji Agendy Strategicznej UE 2019-2024. Łotewski *Saeima* nie wskazał obszarów priorytetowych i wyraził gotowość rozmawiania o wszystkich kwestiach istotnych dla obywateli.

Szereg innych respondentów zauważyło, że nie było w stanie udzielić konkretnych odpowiedzi, ze względu na to, że kontrolne prace parlamentarne nadal trwał i decyzje nie zostały jeszcze podjęte (czeska *Poslanecká sněmovna,* fińska *Eduskunta,* francuski *Sénat,* niemiecki *Bundesrat,* hiszpańskie *Cortes Generales*).

7 Na prośbę o wskazanie, które z podanych kwestii instytucjonalnych należałoby, zdaniem Parlamentu/Izby poruszyć na forum CoFE, odpowiedzi udzieliło 27 respondentów wskazując jedną lub więcej z poniższych opcji.

- Protokoły w sprawie roli Parlamentów narodowych oraz w sprawie pomocniczości/proporcjonalności i innych postanowień traktatowych dotyczących Parlamentach narodowych (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* belgijska *Chambre des représentants*, chorwacki *Hrvatski sabor*, cypryjska *Vouli ton Antiprosopon*, czeski *Senát,* duński *Folketing*, grecki *Vouli ton Ellinon*, maltańska *Kamra tad-deputati*, niemiecki

Bundestag, niemiecki *Bundesrat*, polski *Sejm*, polski *Senat*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat* i słoweński *Državni zbor*, węgierskie *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*);

- Przepisy o powoływaniu Przewodniczącego Komisji Europejskiej (cypryjska *Vouli ton Antiprosopon*, maltańska *Kamra tad-deputati*, niemiecki *Bundestag* polski *Sejm*, Romanian *Camera Deputaţilor,* słoweński *Državni zbor*, węgierskie *Országgyűlés* i Parlament Europejski);
- System wyborów Parlamentu Europejskiego (n.p. listy ponadnarodowe) (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, cypryjska *Vouli ton Antiprosopon*, francuskie *Assemblée Nationale*, luksemburska *Chambre des Députés*, maltańska *Kamra tad-deputati*, niemiecki *Bundestag* polski *Senat*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat* włoski *Senato della Repubblica* i Parlament Europejski);
- Głosowanie kwalifikowaną większością głosów w nowych obszarach polityki (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, francuskie *Assemblée Nationale*, francuski *Sénat*, grecki *Vouli ton Ellinon*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, polski *Sejm*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica* i Parlament Europejski). Na prośbę o wskazanie konkretnych nowych obszarów polityki, szereg Parlamentów/Izb podało politykę zagraniczną (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*), Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa (belgijski *Sénat*), politykę fiskalną, Wieloletnie Ramy Finansowe (włoska *Camera dei deputati*), zasoby własne UE (belgijska *Chambre des représentants* i włoska *Camera dei deputati*) i harmonizacja podatkowa (belgijska *Chambre des représentants*), jako te nowe obszary polityki, w których należałoby omówić zastosowanie głosowania większością kwalifikowaną.

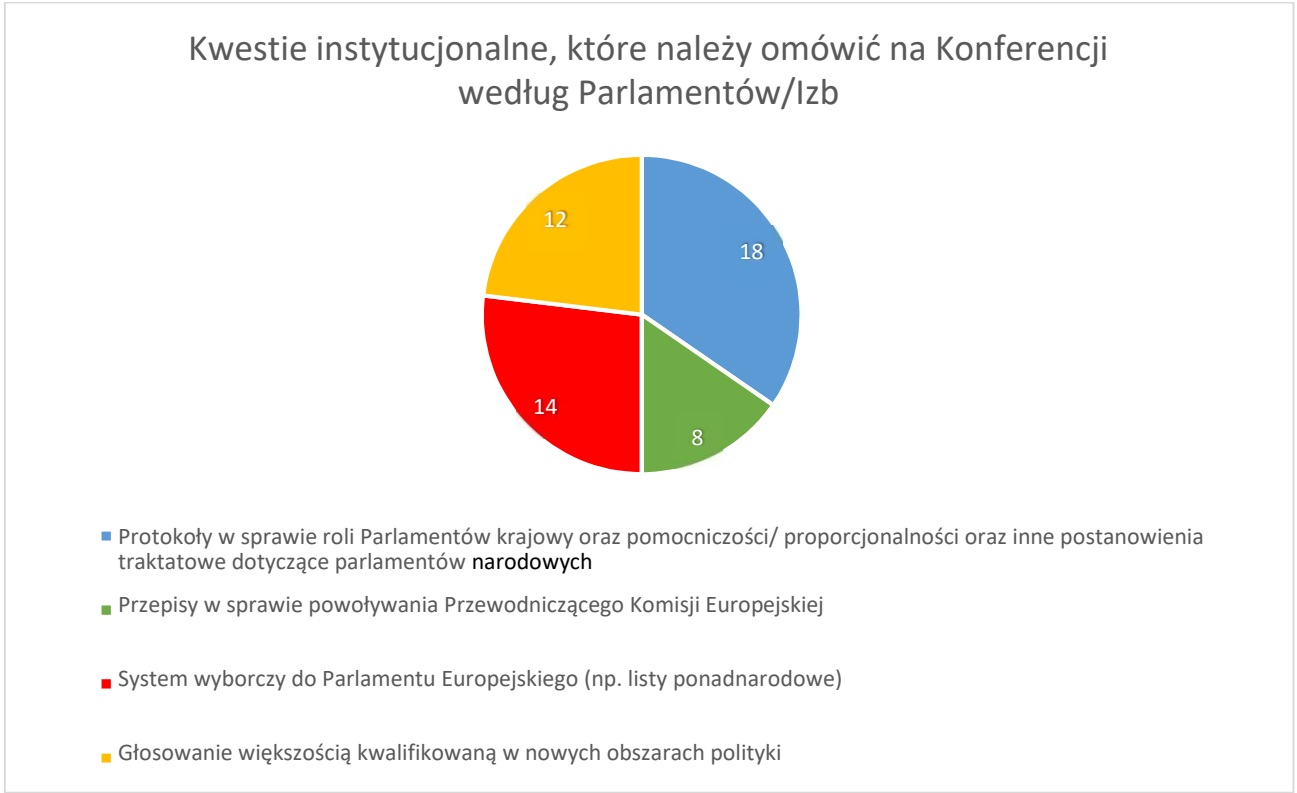

Parlament Europejski po raz kolejny podkreślił, że nalega na przeprowadzenie debaty na temat systemu głównych kandydatów i list wyborczych opartych na ponadnarodowych okręgach wyborczych, wskazując jednocześnie dodatkowe tematy, które zaproponował do omówienia podczas CoFE jeszcze w poprzedniej kadencji, m.in. prawo wyborcze, prawo inicjatywy ustawodawczej Parlamentu Europejskiego i uprawnienia śledcze Parlamentu Europejskiego.

Łotewski *Saeima* nie przypisał priorytetu żadnemu z obszarów i był gotów do rozmów na temat wszystkich kwestii istotnych dla obywateli.

Grecki *Vouli ton Ellinon*, litewski *Seimas* i portugalskie *Assembleia da República* wyraziły opinię, że CoFE powinna głównie koncentrować się na kwestiach polityki UE. Dla litewskigo *Seimasa* zakres dyskusji na temat reform instytucjonalnych powinny określić wyniki debat nad kwestiami politycznymi. Irlandzkie *Houses of the Oireachtas* było zadania, że Parlamentom krajowym należy przyznać dużą role w ramach Konferencji i że postanowienia obowiązujących Traktatów należy poszerzyć. Szwedzki *Riksdag* zauważył, że prace CoFE powinny być prowadzone w oparciu o obowiązujące Traktaty i że należałoby unikać ich zmian (fińska *Eduskunta*, litewski *Seimas*, szwedzki *Riksdag*).

Francuski *Sénat* stwierdził, że nie przyjął jeszcze oficjalnego stanowiska w tej sprawie, ale zauważył, że została powołana grupa robocza ds. instytucjonalnych do rozpatrywania w szczególności takich zagadnień jak kwestia system wyborów europejskich oraz procesu powoływania Przewodniczącego Komisji Europejskiej.

Szwedzki *Riksdag* podkreślił swoje zastrzeżenia co do omawiania procesu powoływania Przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz list wyborczych opartych na ponadnarodowych okręgach wyborczych w ramach CoFE.

8 Na pytanie czy korzystne byłoby zorganizowanie tematycznych grup roboczych koncentrujących się na konkretnych kwestiach politycznych/ instytucjonalnych, podobnych do struktury funkcjonującej podczas Konwencji Europejskiej, 17 z 36 Parlamentów/Izb odpowiedziało twierdząco, jeden odpowiedział przecząco, a połowa (18 respondentów) nie wyraziło zdania.

Parlament Europejski odwołał się do swojej uchwały z 15 stycznia 2020 r, w której zaproponował organizację obywatelskich agor tematycznych, odzwierciedlających priorytety polityczne obecne w całym procesie CoFE.

9 W odpowiedzi na pytanie o możliwość wydłużenia CoFE do 2023 r., niewiele więcej niż połowa (18 z 35 respondentów) przewidywała taką możliwość, natomiast jedynie jeden respondent nie. Szesnastu z 35 respondentów nie miało zdania.

Francuski *Sénat* argumentował, że możliwość wydłużenia czasu trwania CoFE należy oceniać w oparciu o sprawozdanie z postępu prac CoFE zaplanowane na kolejne posiedzenie plenarne COSAC w drugiej połowie 2021 r.

10 Na pytanie o wskazanie jaką rolę w ramach CoFE powinien odgrywać COSAC, 30 respondentów udzieliło różnych odpowiedzi.

Dwadzieścia trzy Parlamenty/Izby były zdania, że COSAC powinien dawać możliwość omawiania prac CoFE w miarę ich podstępów, i przyjmowania, jeżeli jest to właściwe, wspólnych stanowisk. Francuskie *Assemblée Nationale* dodało, że COSAC powinien być reprezentowany przez Trojkę w Zarządzie CoFE i że Trojka powinna składać regularne raportu o postępach Zarządu do

Przewodniczących Komisji Spraw Unii.

Jedenaście Parlamentów/Izb sądziło, że COSAC powinno być miejscem otrzymywania informacji i wniosków od członków CoFE, Komisji Europejskiej i właściwych ekspertów.

Obok tych dwóch opinii, niemiecki *Bundesrat,* niemiecki *Bundestag* i greckie *Vouli ton Ellinon* również uznało, że COSAC powinien podczas CoFE promować inne inicjatywy. Niemiecki *Bundestag* i niemiecki *Bundesrat* uszczegółowiły swoją odpowiedź, proponując, by Prezydencka Trojka reprezentowała Parlamenty krajowe w Zarządzie CoFE, rozwijając i zabezpieczając mandat członków COSAC (niemiecki *Bundestag*). Ponadto, niemiecki *Bundestag* zaproponował powołanie grupy roboczej do monitorowania i wspierania prac Trojki w CoFE.

Dwa Parlamenty/Izby wyraziły opinię, że COSAC powinien być wyłącznie platformą na której członkowie CoFE składaliby raportu w postępach prac.

Trzy Parlamenty/Izby (Czeska *Poslanecká sněmovna*, duński *Folketing* i hiszpańskie *Cortes Generales*) stwierdziły, że w czasie wypełniania ankiety nie miały oficjalnego stanowiska w tej sprawie, jednakże Komisja Spraw Europejskich czeskiej *Poslanecká sněmovna* ma obradować w tej sprawie podczas kolejnego posiedzenia.

11 W uwagach końcowych, trzy Parlamenty/Izby wyraziły opinię, że Parlamenty krajowe powinny odrywać istotną rolę w CoFE (włoski *Senato della Repubblica,* litewski *Seimas*, szwedzki *Riksdag*). CoFE należy postrzegać uzupełniająco w stosunku do demokracji reprezentatywnej i w pełni wykorzystać do trwałego dialogu z obywatelami oraz z jej krajowymi, regionalnymi i lokalnymi przedstawicielami (szwedzki *Riksdag*) aby zniwelować lukę między instytucjami UE a obywatelami i zapewnić ich najszerszy możliwy udział (włoski *Senato della Repubblica*). Parlamenty krajowe powinny być reprezentowane na zasadach równych z Parlamentem Europejskim i posiadać takie same prawa do podejmowania decyzji jak przedstawiciele innych uczestniczących instytucji (litewski *Seimas*). Ponadto CoFE powinna opierać się na udziale uwzględniającym równowagę płci, w tym również w jej organach kierowniczych (szwedzki *Riksdag*).

Litewski *Seimas* dostrzegł także potrzebę optymalizacji struktury zarządzania CoFE i podkreślił wagę mechanizmu informacji zwrotnej, który powinien przynosić konkretne działania.

35 raport półroczny